Ազգ
Azg
armenian daily

7 ՄԱՅԻՍ 1997 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 83 (1338)

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի վաշինգտոնյան հանդիպումը չկայացավ

6 ՄԱՅԻՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Այսօր Վաշինգտոնում պետք է կայանար ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների հանդիպումը, որը սակայն տեղի չի ունենա։ «Ազատության» թղթակցին ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտում հայտնեցին, որ հանդիպումը չեղյալ է հայտարարվել, որովհետեւ դրա մասնակիցները՝ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի տեղակալ Սթրոբ Թալբոթը, Ռուսաստանի ու Ֆրանսիայի ներկայացուցիչներ Վալենտին Լոզինսկին եւ Ժակ Բլոն անցած շաբաթ արդեն հանդիպել են Մոսկվայում, ըստ որում, այդ հանդիպմանը ներկա էին նաեւ ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը եւ Ռուսաստանի արտգործնախարար Եվգենի Պրիմակովը։ Քննարկումների մասին որեւէ մանրամասն պետդեպարտամենտի պաշտոնյան չի հաղորդել, բայց չի էլ բացառել, որ Մինսկի եռյակը հետագայում կարող է հանդիպել նաեւ Վաշինգտոնում։ Ակնկալվում է, որ հաջորդ փուլում բանակցություններին կմիանան Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցիչները։ Սակայն, առայժմ պարզ չէ, թե երբ են հանդիպելու Մինսկի խմբի անդամները։

ՇՐՋԱՆ

Ըստ Ալիեւի, կասպյան նավթը անցնելու է Թուրքիայի տարածքով

6 ՄԱՅԻՍ, VOA, RFI, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը, որը երկուշաբթի օրը 4-օրյա այցով ժամանել է Թուրքիա, այսօր հայտարարեց, թե կասպյան նավթը եվրոպական շուկաներ կհասցվի Թուրքիայի տարածքով։ Ենթադրվում է, որ կկառուցվի 1650 կիլոմետրանոց մի նավթամուղ, որով հնարավոր կլինի տարեկան մինչեւ 40 մլն տոննա նավթ տեղափոխել։ Իսկ երկուշաբթի օրը Թուրքիան եւ Ադրբեջանը 8 համաձայնագիր ստորագրեցին։ Անկարայում ստորագրված այդ համաձայնագրերը վերաբերում են օդային եւ ծովային տրանսպորտներին, սպորտին, տուրիզմին, արդյունաբերությանը, էլեկտրաէներգիային։ Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը եւ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը ստորագրեցին նաեւ մի հռչակագիր, որը կոչված է ընդլայնելու ռազմավարական համագործակցությունը այդ 2 երկրների միջեւ։

«Թրքիշ դեյլի նյուզ» պարբերականը հաղորդեց, որ ըստ այդ հռչակագրի 2 կողմերը պարտավորվեցին օգնության հասնել միմյանց, եթե նրանց երկրին ու իշխանությանը վտանգ սպառնա։ Թուրքական պարբերականը գրում է, թե երբ հայտնի դարձավ, որ Հայաստանը ռուսական հրթիռներ է գնել եւ համաձայնագիր է ստորագրել Մոսկվայի հետ իր տարածքում ռուսական ռազմակայանների ներկայության վերաբերյալ, Դեմիրելն ու Ալիեւը նախաձեռնեցին «Խորացված ռազմավարական համագործակցության մասին» հռչակագրի ստորագրումը։ Այդ հռչակագրի մասին հրապարակված տեղեկություններն կցկտուր են, եւ դեռեւս պարզ չէ, թե որքան խորն են գնացել կողմերը ռազմական համագործակցության բնագավառում։ Մասնավորապես պարզ չէ, թե Ադրբեջանի տարածքում կլինե՞ն թուրքական ռազմակայաններ։ Նշվում է միայն, որ Ադրբեջանն ու Թուրքիան օգնելու են միմյանց օգտագործելով ՄԱԿ-ի նախատեսած միջոցներն այն դեպքերում, երբ վտանգվեն իրենց երկրների տարածքային ամբողջականությունը, իշխանությունն ու սահմանների անխախտելիությունը։ Հռչակագրում հասուկ տեղ է հատկացված Ղարաբաղին։ Կողմերը դատապարտում են «Հայաստանի ագրեսիան Լեռնային Ղարաբաղում» նշելով, որ Ղարաբաղը Ադրբեջանի անբաժանելի մասն է։ Հռչակագիրը կոչ է անում Հայաստանին անհապաղ եւ առանց նախապայմանների դուրս բերել զորքերը գրավված տարածքներից։ Շեշտվում է նաեւ հակամարտության կարգավորման գործընթացում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ակտիվացման անհրաժեշտությունը։ Ադրբեջանա-թուրքական համագործակցությունը Ալիեւն անվանեց չափազանց արժեքավոր նոր էջ 2 երկրների փոխհարաբերություններում։

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ-ն նախապատրաստվում է մայիսի 9-ին

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը պատրաստվում է հանդիսավորությամբ տոնելու ադրբեջանական զավթիչներից հայոց հինավուրց Շուշիի ազատագրման 5-րդ եւ Երկրորդ աշխարհամարտում ֆաշիզմի նկատմամբ հաղթանակի 52-րդ տարեդարձը։ Այդ կապակցությամբ հաղթանակի օրվա տոնակատարության շրջանակներում կանցկացվեն մշակութային, մարզական տարբեր միջոցառումներ, կկազմակերպվեն հանդիպումներ արցախյան ազատամարտի եւ Երկրորդ աշխարհամարտի մասնակիցների հետ։ Մայիսի 9-ին Ստեփանակերտի Վերածննդի հրապարակում բազմաթիվ արտասահմանյան հյուրերի ներկայությամբ տեղի կունենա զինվորական շքերթ։

Արդեն երրորդ օրն է ԼՂՀ մայրաքաղաք են ժամանում ռուսաստանյան, արտասահմանյան էստրադայի աստղեր։ Մայիսի 5-ին Ստեփանակերտի մարզադաշտում տեղի ունեցավ ռուս երգչուհի Ալյոնա Ապինայի համերգը։ Այս օրերին Ստեփանակերտ կժամանեն նաեւ Ալեքսանդր Սերովը, Տատյանա Օվսիենկոն, Լեոնիդ Ագուտինը, «Վոստոկ» խումբը, Սերգեյ Կռիլովը, Իրինա Սալտիկովան, Տատյանա Մարկովան, Նատալիա Սենչուկովան, Ալյոնա Սվիրիդովան, Վիկա Ցիգանովան, Իգոր Սարուխանովը։

«ԱՀՐԱՄ ԱՂԱՍՅԱՆ»

Արկադի Ղուկասյանը՝ ԼՂՀ նախագահի թեկնածո՞ւ

Հավաստի աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ Լեռնային Ղարաբաղի վարչապետ եւ այժմ նախագահի պաշտոնակատար Լեոնարդ Պետրոսյանը, հակառակ ՀՀ վարչապետ եւ ԼՂՀ նախկին նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի կանխատեսումների, չի առաջադրի իր թեկնածությունը ԼՂՀ նախագահի պաշտոնում։ Ըստ երեւույթին, պաշտոնական Ստեփանակերտի ներկա վարչակազմի կողմից նախագահի թեկնածու կառաջադրվի ԼՂՀ գործող արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը։ Կենտրոնին հասած տեղեկությունների համաձայն, պաշտոնական Ստեփանակերտը այս տեղեկատվությունը պաշտոնապես մտադիր է հեռասփռել Շուշիի ազատագրման տարելիցի տոնակատարությունից անմիջապես հետո՝ մինչեւ մայիսի 12-15-ը։

Ա.Չ.

«Երեւան» տեղեկատվական կենտրոն

Մինչդեռ ԼՂՀ կառավարությունից «Ազգի» թղթակցին տեղեկացրին, որ նման տեղեկությունը կառավարությանը հայտնի չէ, եւ առ այսօր ԼՂՀ նախագահական հնարավոր թեկնածուներից ոչ ոք չի դիմել ԼՂՀ ԿԸՀ՝ ընտրություններին մասնակցելու հայտով։

«Լ. Պետրոսյան. Զինյալ բախումները կարող են վերսկսվել»

Ինչպես տեղեկացնում է Ստամբուլի «Ժամանակը», «Ռադիկալ» օրաթերթի թղթակից Սինան Գեոկչենը հրապարակել է Լեռնային Ղարաբաղ կատարած այցի իր առաջին տպավորությունները։ Հոդվածագիրը մեջբերելով Լեռնային Ղարաբաղի նախագահի պաշտոնակատար եւ վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանի խոսքը, ըստ որի մնայուն խաղաղության հասնելու համար կողմերը պետք է պահպանեն այսօրվա կացությունը, նշել է, որ այսօր Ղարաբաղին առաջարկվում է վերադառնալ 1988-ին, որը սակայն արդեն պատմություն է, քանի որ անկախության հանրաքվեով արդեն ճշտվել են Ղարաբաղի սահմանները։

«Բանակցությունների արդյունքում հայտնի պետք է դառնա, թե հողային ինչպիսի զիջումներ կարելի է կատարել։ Այսինքն, հարցը պետք է կարգավորվի կամ բանակցությունների սեղանի շուրջ, եւ կամ ռազմաճակատում», ասել է Լեոնարդ Պետրոսյանը, անհավանական չհամարելով նաեւ բախումների վերսկսումը, քանի որ Ադրբեջանը տեւաբար զինվում է։ Սակայն, նրա ասելով, ղարաբաղյան զորքերը կարող են դիմագրավել նման հարձակումներին։ Նա ասել է, որ Ղարաբաղի հարցում Թուրքիան երկու չափանիշների քաղաքականություն է որդեգրել՝ մի կողմից պաշտպանում է «Կիպրոսի թուրքերի» իրավունքները, մյուս կողմից՝ քննադատում ղարաբաղցիներին։

Քիմիական զենքի արգելում. Հաագայի նստաշրջանում Հայաստանը՝ հիմնադիր անդամ

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Հաագայում մայիսի 6-ին իր աշխատանքներն է սկսում Քիմիական զենքի արգելման կազմակերպության (ՔԶԱԿ) առաջին հիմնադիր նստաշրջանը, որին Հայաստանը կմասնակցի որպես հիմնադիր անդամ։ Այդ նպատակով մայիսի 5-ին Հաագա մեկնեց Հայաստանի պատվիրակությունը՝ ԱԳ նախարարի առաջին տեղակալ Վարդան Օսկանյանի գլխավորությամբ։

Ըստ ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչության հաղորդագրության, նստաշրջանը կտեւի 21 օր։ Առաջին 1-2 օրը տեղի կունենան բարձր մակարդակով լիագումար քննարկումներ, իսկ այնուհետեւ կազմակերպությունն իր աշխատանքները կշարունակի փորձագիտական մակարդակով։ Կազմակերպության շտաբկայանը գտնվելու է Հաագայում։

ՔԶԱԿ-ը քիմիական զենքի կոնվենցիայի կիրառմանը հետեւող միջազգային մարմին է։ Կոնվենցիայով արգելվում է քիմիական զենքի կատարելագործումը, արտադրումը, պահեստավորումն ու օգտագործումը, ինչպես նաեւ 10-ամյա ժամկետ է սահմանվում՝ քիմիական զենքի համապարփակ ոչնչացման համար։

Մոսկվայում ինքնասպան գեներալ

6 ՄԱՅԻՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Մոսկվայի ոստիկանության հաղորդագրության համաձայն, այսօր մոսկովյան շենքերից մեկի 15-րդ հարկում գտնվող սեփական բնակարանի պատուհանից դուրս է ընկել եւ զոհվել գեներալ-մայոր Վիկտոր Չեռլինը։ Ոստիկանությունը ենթադրում է, որ նա ինքնասպանություն է գործել։ Մինչեւ 1996 թ. Չեռլինն աշխատել է Հարավսլավիայում որպես Ռուսաստանի ՊՆ-ի ներկայացուցիչ։ Ռուսաստան վերադառնալուց հետո նա որեւէ պաշտոն չի զբաղեցրել։ Ինտերֆաքսը հաղորդեց, որ վերջին ժամանակաշրջանում Չեռլինը բուժօգնություն էր ստանում, սակայն հիվանդության մասին մանրամասներ չեն հաղորդվել։

Հայաստան ժամանեց Միխայիլ Կրոտովը

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ինչպես հայտնեցին ԱԺ մամուլի ծառայությունից, մայիսի 6-ին պաշտոնական այցով Հայաստան ժամանեց Անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից երկրների միջխորհրդարանական վեհաժողովի պատվիրակությունը՝ միջխորհրդարանական վեհաժողովի գլխավոր քարտուղար Միխայիլ Կրոտովի գլխավորությամբ։ Երկօրյա այցի ընթացքում պատվիրակությունը հանդիպումներ կունենա ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի, վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ։

Լենի Ֆիշերը՝ Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Մայիսի 6-ին եռօրյա այցով Հայաստան ժամանեց Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ տիկին Լենի Ֆիշերը, որը մինչ այդ եղել էր Ադրբեջանում եւ Վրաստանում։ Վրաստանի սահմանագծում, ինչպես տեղեկացրին ԱԺ մամուլի ծառայությունից, տիկին Ֆիշերին դիմավորել է ՀՀ ԱԺ փոխնախագահ Արա Սահակյանը, որի ընկերակցությամբ հյուրը եղել է Հաղպատ-Սանահինի վանքային համալիրում։ Տարածաշրջանի քաղաքական իրավիճակին ծանոթանալու նպատակով, նշյալ այցելության շրջանակներում ԵԽԽՎ նախագահը Երեւանում մի շարք հանդիպումներ կունենա հանրապետության ղեկավարության հետ։ Քննարկումների կարեւորագույն կետերից կլինի Հայաստանի Հանրապետության ինտեգրացումը եվրոպական եւ միջազգային այլ կազմակերպություններում։ Մայիսի 7-ին տիկին Ֆիշերը ելույթ կունենա ԱԺ պատգամավորների առջեւ։ Ծրագրված է հանդիպում ԼՂՀ ներկայացուցչությունում, ինչպես նաեւ այցելություն Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր։

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Մահապատիժ՝ Իսրայելին հող վաճառելու համար

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 6 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Այսուհետեւ մահապատիժ է սահմանվում ամեն մի պաղեստինցու, ով իր հողամասը կվաճառի Իսրայելի քաղաքացիներին։ Այդ մասին հայտարարել է պաղեստինյան ինքնավարության կառավարության արդարադատության նախարար Ֆրեյխ Աբու Մեդինը։ Նրա խոսքերով, մահավճիռ կկայացվի նաեւ գործարքին մասնակցած միջնորդի, ինչպես նաեւ ամեն մի արաբի նկատմամբ, ով «թեկուզ մեկ սանտիմետր հողատարածություն կգիջի Իսրայելին»։

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, այս

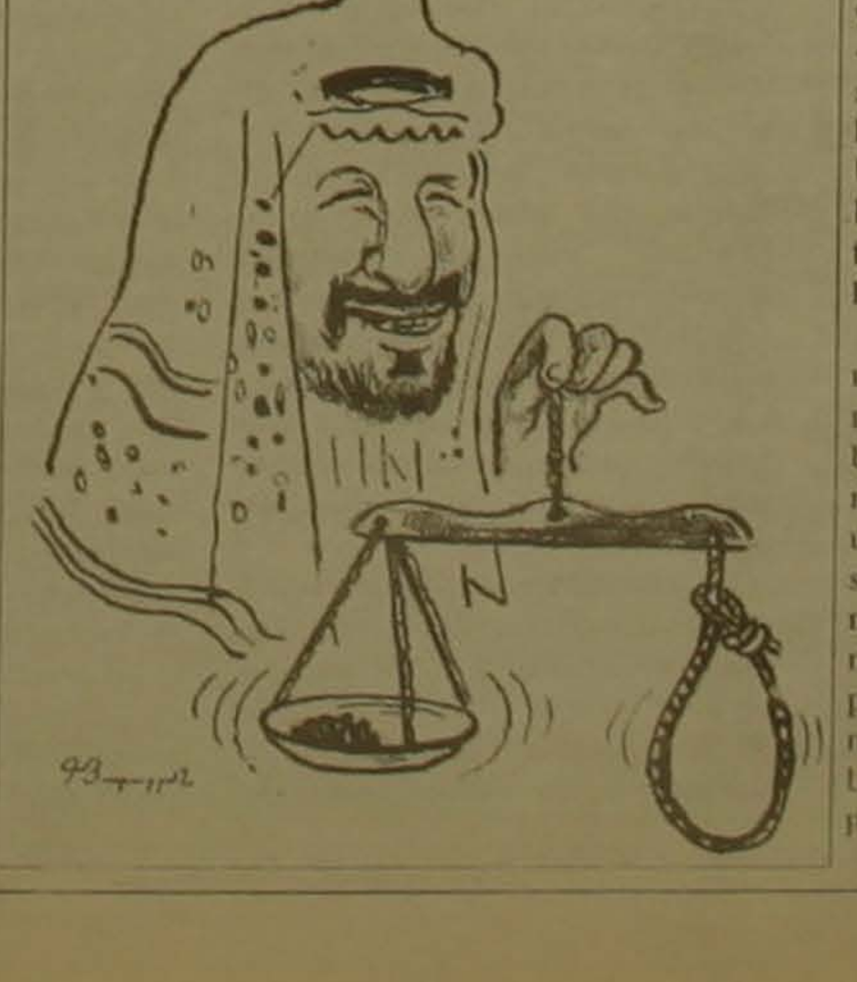

չափ խիստ դատական միջոցներ են ձեռնարկված Հորդանան գետի արեւմտյան ափին եւ Գազայի հատվածում, ինչպես նաեւ Արեւելյան Երուսաղեմում Իսրայելի հետագա տարածքային ընդարձակմանը հակազդելու նպատակով։

Հրեական կազմակերպություններն արաբներին դրամական մեծ գումարներ են առաջարկում իրենց հողամասերը վաճառելու դիմաց, որոնց վրա այնուհետեւ բնակավայրեր են կառուցում։ Հենց այդպես է պատահել Երուսաղեմի Ջեբել-Աբու Ղնեյմ բլրի հետ, որի վրա այժմ կառուցվում է Հար-Հոմա հրեական նոր թաղամասը։

ԱԶԳ

տեղական

- Թեքեյան մշակութային միությունը ներկայումս գրաղված է Միացյալ Նահանգների զանազան քաղաքներում՝ Դետրոյթում, Չիկագոյում, Լոս Անջելեսում, Ֆիլադելֆիայում, Վաշինգտոնում եւ այլուր Արշակ Չոպանյանի 125 եւ Եղիշե

- Մամուլի մրցանակը հաստատել ենք 1983 թ.-ին եւ ամեն տարի հանձնում ենք լավագույն լրագրողին: Մի տարի հայերենով, հաջորդ տարին օտար լեզվով ստեղծագործող լրագրողին, որոնք իրենց աշխատանքով սատարում են հայ ժողովրդին, նպաստում նրա պատմության, մշա-

սփյուռքահայ լրագրողներին, սակայն Հայաստանի անկախացումից հետո հնարավորություն ունեցանք ուշադրություն արժանացնելու նաեւ հայաստանցի լրագրողներին: Հայաստանում մամուլի մրցանակը շնորհել ենք երկու անգամ «Ազգ» թերթի ողջ խմբագրությանը եւ լրագ-

այդ թվում նաեւ Հայաստանից: Անցնող 10 տարիների ընթացքում նրանք մասնագիտական մկրտություն են ստացել Նյու Յորքում, այդ ունակությունները ներդրել իրենց երկրներում:

- Ձեր հիմնադրած Հայ-ամերիկյան մշակութային միությունը օ-

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

«Բոլոր գոլերն էլ ուզում եմ խփել»

Ռիտա Պալյանն իր ամենատարբեր ձեռնարկների մասին

Առանց լրանում է Թեքեյան մշակութային միության 50-ամյակը, որին թեքեյանցիները սկսել են նախապատրաստվել ամիսներ առաջ: Օգտվելով հնարավորությունից, որ այս օրերին Հայաստանում է գտնվում Թեքեյան մշակութային միության Ամերիկայի եւ Կանադայի կենտրոնական վարչության նախագահ Վարդգես Պալյանի կինը տիկին Ռիտա Պալյանը, որն անմասն չէ ամուսնու ձեռնարկներից խնդրեցինք մանրամասներ հաղորդել նախապատրաստվող հոբելյանի եւ իրենց առաջիկա անելիքների մասին:

Չարենցի 100-ամյակը տոնելու նախապատրաստություններով: Այդ առիթով Հայաստանից դասախոսելու է հրավիրվել գրականագետ Կարեն Դալլաքյանը:

Տարբեր երկրներում ապրող թեքեյանցիների մոտ մեծ հետաքրքրություն եւ ցանկություն է առաջացել միության հիմնադրման 50-ամյակը Հայաստանում նշելու հանգամանքը: Հոկտեմբեր ամսին նախատեսված տոնակատարությանը մեծ թվով թեքեյանցիներ կմասնակցեն: Թեքեյանցիների ցանկությունն է նաեւ այդ առիթով Թեքեյանի աճյունը Եգիպտոսից Հայաստան փոխադրելը, որը, անշուշտ, պետական հարց է եւ կարող է լուծվել միայն երկու երկրների համաձայնությամբ: 50-ամյակի հանդիսությունների ընթացքում Թեքեյան միության մրցանակներ կհանձնվեն մշակութային տարբեր ճյուղերում աչքի ընկած լավագույն արվեստագետներին:

- Ի՞նչ կասեիք Պալյան ամուսինների կողմից սահմանված մամուլի մրցանակի մասին:

կույթի տարածմանը, տաղանդների վերհանմանը: Մրցանակը շնորհե լիս նկատի են առնվում նաեւ լրագրական ունակությունները: Այդ մրցանակը հիմնականում շնորհվել է

րողներ Հակոբ Ասատրյանին ու Արամ Աբրահամյանին:

Ես եւ Վարդգեսը նաեւ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության նախագահական ակումբի համանախագահներն ենք եւ միության հովանավորության ներքո 10 տարի առաջ մեր «երիտասարդական» ծրագիրն ենք հիմնել: Ամեն տարի 80-ից ավելի երիտասարդներ են դիմում մեզ, որոնցից 30-35-ին ընտրում ենք, որպեսզի իրենց մասնագիտությամբ երկու ամիս անվճար աշխատանքային փորձառություն ձեռք բերեն Նյու Յորքի առաջնակարգ ֆիրմաներում: Սա բավականին դժվար իրականացվող ծրագիր է, քանի որ Նյու Յորքի առաջնակարգ ֆիրմաներում աշխատանքի տեղավորելը բավականին բարդ է, երիտասարդների մեջ ընտրություն կատարելը նույնպես, մանավանդ որ երբեմն մի տեղի համար 50 հոգի է դիմում: Հունիսի 27-29-ին տոնելու ենք այդ ծրագրի տասնամյակը, որին 300 երիտասարդներ կմասնակցեն 9 երկրներից,

րերս իրականացրեց իր ամենամեծ ձեռնարկը՝ Երեւանում բացեց կրծքի քաղցկեղի ախտորոշման կենտրոն, ո՞րն է լինելու ձեր հաջորդ մտահոգությունը:

- Մամոգրաֆիայի կենտրոնի անելիքները դեռեւս չեն ավարտել, այդ պատճառով էլ մեկնումս առժամանակ հետաձգեցի: Սակայն, Վաշինգտոն հասնելուս օրն իսկ պիտի կազմակերպեմ Ամերիկայի սիմֆոնիկ նվագախմբի կանանց այցելությունը Հայաստանի դեսպանատուն, որն իրրեւ այդ նվագախմբի անդամ նախաձեռնել էի մինչեւ այստեղ գալս: Նվագախմբի համար մեկ այլ կարեւոր ձեռնարկ էլ այստեղ իրականացրի Սվետլանա Նավասարդյանի հետ: Նա համաձայնեց 98 թ.-ի մարտի 1-ին հանդես գալ մեր նվագախմբի հետ: 10-ը տարբեր գլխարկներ եմ հագնում միաժամանակ, 10-ը տարբեր ագենդաներ եմ կազմակերպում եւ բոլոր գոլերն էլ ուզում եմ խփել:

- Մաղթում ենք 10-ից գոնե 8 գոլ:

Ս. Պ.

ԼՂՀ. 83 մլն դրամի շինաշխատանք

ԼՂՀ շինարարության նախարարության հաղորդագրության համաձայն՝ 1997 թ. առաջին եռամսյակում նախարարության գծով Լեռնային Ղարաբաղում իրականացվել է 83 միլիոն դրամի շինարարական աշխատանք: 1996 թ. նույն ժամանակահատվածի համեմատությամբ այդ ցուցանիշը նվազել է 57 տոկոսով, ինչը, նախարարության փորձագետների կարծիքով, բացատրվում է ֆինանսական միջոցների բացակայությամբ:

Ջրահամակարգը շահագործման կհանձնվի 1997-ին

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի միջոցներով շարունակվում է ԼՂՀ մայրաքաղաքի ջրամատակարարման օղակաձեւ համակարգի շինարարությունը: Այսօրվա դրությամբ արդեն տեղադրվել է ավելի քան 6 կմ ջրախողովակ: Ծախսվել է 47 միլիոն 417 հազար դրամ: Ջրամատակարարման օղակաձեւ համակարգը նախատեսված է շահագործման հանձնել 1997 թ.:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

«Փարոսից» զրկվեց Գեղարքունիքի մարզի 840 ընտանիք

ՍԵՎԱՆ, 5 ՄԱՅԻՍ, ԱԶԳԻՆՖՈ: ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարության կատարած ստուգումների արդյունքներով, Գեղարքունիքի մարզում «Փարոս» համակարգից հանվել է 840 ընտանիք: Ինչպես Ազգինֆոյի թղթակցին հայտնեցին մարզպետարանի սոցիալական ապահովության բաժնում, նշված ընտանիքներից 132-ը վերջին երեք տարիներին ձեռք է բերել ավտոմեքենա, իսկ 304-ն ունի առեւտրային կետ: Իբրեւ չքավորներ ներկայացած 168 ընտանիքներ գնել կամ կառուցել են առանձնատուն կամ բնակարան, թեեւ նույնքան էլ իրենց տները վաճառքի են դրել: Կան նաեւ «Փարոս» համակարգը կամովին թողած ընտանիքներ:

ԴԱՏ

«Սեպտեմբերի 25/1»-ը՝ անցման ժամանակաշրջանի գլուխկոտրո՞ւկ

Երեկ «Սեպտեմբերի 25/1»-ի հերթական նիստում պաշտպանական ճառերի շարքը շարունակեց Արգիշտի Կիվիրյանի հասարակական պաշտպան Ավետիք Իշխանյանը: Վերջինս մասնավորապես նշեց, որ պետական մեղադրողի ճառը հիշեցնում էր Վիշինսկուն եւ 30-ական թվականների ստալինյան մեթոդները՝ ելնելով սեփական փորձից: ԱԺ-ի աշխատակազմի ղեկավար Ա. Տեր Անտինյանի հայտարարության պատճառով հետախուզման մեջ է եղել մինչեւ հոկտեմբերի 20-ը, եւ այդ օրերին ձերբակալվելու դեպքում գուցե ինքն էլ խոտոնվածներ չգործած մեղքը (որն Անտինյանն ասել էր, թե սեպտեմբերի 25-ի հիշարժան օրը նրան տեսել է ԿԸՀ դռների մոտ, իսկ դատարանում խոստովանեց, թե շփոթել է եղբոր հետ):

Կիվիրյանի մյուս հասարակական պաշտպան Արմենիկա Կիվիրյանի կարծիքով, դատախազի պահանջը վճիռ կայացնելիս հիմք ընդունել ամբաստանյալների նախաքննական ցուցմունքները, որ կորզվել էին օրենքի կոպիտ ոտնահարմամբ, «ֆիկցիայի» է վերածում դատավարությունը: Նշելով, որ «ԱԺ գրավման» օրը Կիվիրյանը կատարել է լրագրողի պարտքը, նա լրագրողներին կոչ արեց այսուհետ լուրջ մտածել՝ ցույցեր լուսաբանելուց առաջ, քանզի կարող են հայտնվել վանդակում:

Դատական նիստի «մեխը» Կիվիրյանի դատապաշտպան Ռուբեն Սահակյանի ճառն էր, որ սեպտեմբերի 25-ը, 26-ը ծնող պատճառների, իրավական մանրամասների, դատախազության անզուգական մեկնաբանությունների ու դատավարական խախտումների մասին էր: «Սեպտեմբերի 25/1»-ի «քույր եւ եղբայր» գործերն ստեղծելիս կիրառված առօրինությունների, ընդդիմության գործիչներին դիտակներ կպցնելիս անմեղության կանխավարկածի կոպիտ խախտումների հանգամանալից վերլուծությունն էր, որ սպասված էին շրջանցել: Դատապաշտպանի կարծիքով, պատասխանատվության չկանչելով ընդդիմության լիդերներին (ես դրա կողմնակիցը չեմ, ասաց պրն Սահակյանը), իշխանությունները հանրահավաքի շարքային մասնակիցներին նրանց դեմ տրամադրելու քաղաքական նպատակ են հետապնդում: «Ասում են, սա հանելուկային գործ է: Ո՛չ, սա գլուխկոտրուկ է», նշեց նա: Անդրադառնալով իր պաշտպանյալի պարագային եւ դատախազի ճառը գնահատելով որպես մեղադրանքի նենգափոխում, դատապաշտպանը պնդեց, որ ճառում օգտագործվել են միայն Կիվիրյանի ոչինչ չասող, բովանդակությամբ կորզված, ապացույցների համակցությամբ չհիմնավորված նախաքննական ցուցմունքները: «Գործում 74-րդ հոդվածին համապատասխանող գործողություն չկա: Կիվիրյանը չի՛ ծեծել, չի՛ ավերել, չի՛ հրկիզել, իրավապահներին չի՛ դիմադրել, անկարգություններ չի՛ կազմակերպել: Եթե կա գոնե մեկ սպանություն: Դատախազն իշխանական է եւ նախաքննական ցուցմունքներից օգտվում է անճարակության պատճառով: Սեպտեմբերի 25-ին ես էլ եմ նստել ԱԺ տարածք, ես էլ եմ բարձրացել երրորդ հարկ: Հետո՞ ինչ», ասաց պրն Սահակյանը՝ դատավորին կոչ անելով օբյեկտիվ լինել, անպարտ ճանաչել ամբաստանյալներին եւ արդարացման վճիռ կայացնելով «մտնել պատմության մեջ»:

Մկրտիչ Մեղավորյանի հասարակական պաշտպան Վոլյա Հախվերդյանն ականատեսի իրավունքով հայտարարեց, որ սեպտեմբերի 25-ի դեպքերը կազմակերպել է Վանո Սիրադեղյանը, իսկ գործողությունն իրականացրել են ՆԳ աշխատակիցները: Նույնպես ընդգծելով հանցակազմի բացակայությունը, պրն Հախվերդյանը դատական կոլեգիային, այդ թվում դատախազին, որին, նրա կարծիքով, վախեցրել են («այլապես նման մեղադրական չէր կարդա»), կոչ արեց պարկեշտ լինել, օգնել, որ այս երկիրը երկիր դառնա:

Դատական նիստն ավարտվեց Մեղավորյանի դատապաշտպան Ժ. Շաքարյանի պաշտպանական ճառով, ըստ որի, անորակ նախաքննությունն անսահմանափակ հնարավորություններ է տալիս պաշտպանական կողմին, գործն առանձնահատուկ է չհիմնավորվածությամբ եւ չպետք է հայտնվեր դատարանի վարույթում: Ասվածը հիմնավորելով կոնկրետ փաստարկներով, Շաքարյանը մասնավորապես ընդգծեց, որ նախաքննական մարմինը խեղաթյուրել է իր պաշտպանյալի «ալիբին»՝ նրա հարեւանների ցուցմունքներում ժամանակային խառնաշփոթ ստեղծելով եւ միջնորդեց անպարտ ճանաչել Մեղավորյանին ու մյուսներին:

Ատենակալներից մեկի խնդրանքով դատարանը նիստը հետաձգեց մինչեւ մայիսի 12-ը:

ՍԵԴԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՌԵՊԼԻԿ

Ճամփորդութիւն. Ազգային ժողովից Արարատ...

Ապրիլի վերջին օրը Ազգային ժողովում ուղղագրութեան շուրջ հանրութեանը յայտնի բանավէճը գտաւ վերջապէս իր «լուծումը», հակառակ որ գիտնականներին երկար ժամանակ դա չէր յաջողւում մամուլի էջերում: Պատգամաւոր Զ. Անանեանը եւ կրթութեան նախարարը իրենց համար էլ անակնկալ պարզեցին, որ ընդհանրապէս ուղղագրութեան հարց չէր լինի, եթէ լեզուի պետական տեսչութեան պետը Վալերի Միրզոյեանը չլինէր, որը լեզուաբան չէ: Ահա՛ աղմուկի «մեղաւորը»:

Նորից մեզանում գործեց «Մեղաւոր փնտռենք, մեղաւորը սլաւավարն է» բարդոյթը: Այսինքն՝ ո՛չ մեզ մօտ եւ, ի հա՛րկ է, ո՛չ Սփիւռքում գոյութիւն չունի ուղղագրութեան կամ նրա, այսպէս կոչուած, սակայն տարբեր մեկնաբանումների ենթարկուած միասնականացման հարցը: Ցաւն այն է, որ ո՛չ հարց բարձրացնողը, ո՛չ էլ պատասխանողը ուղղագրութեան ցաւով չտառապեցին խորհրդարանում, այլ Վ. Միրզոյեան անձի «տապլկումով», որի շուրջ գոնէ նրանք նախանձելի միասնական վերաբերմունք դրսեւորեցին: Մինչդեռ այնքան խորիմաստ էր պատգամաւորի խօսքի սկիզբը՝ ստեղծել հայրենիքի եւ Սփիւռքի բանասէրների բարձր յանձնաժողով: Առաջարկը տեղին էր եւ աւելին արժէր, քան խիստ էական խնդրի անձնաւորման կիրքը: Գուցէ մեր լեզուաբանները, «հնացած» ուղղագրութեան դէմ ժամանակակից զինատեսակներ ճոճելուց առաջ, իրենք իրենց հարցնէին, թէ ինչու բանասիրական կրթութիւն ստացող ուսանողը արեւմտահայերէնի խղճուկ 20-30 ժամի վրայով սահում-անցնում է հարիւրաւոր այն ժամերի հաշւին, որ կազմում է արեւելահայերէնի ուսուցումը, մինչդեռ մեծապետական հպարտութեամբ դասընթացը կոչւում է՝ «ժամանակակից հայոց լեզու»: Չէ՞ որ դեռ ոչ մեկը չի ժխտել, որ արեւմտահայերէնը կայ, դե՞ռ շնչում է: Ինչո՞ւ եմ դա շեշտադրում. որովհետեւ լեզուի ուսուցման անկիւնաքարը շեղ է դրուած, որտեղից հայ գրականութեան ուսուցիչը չկարողանայ բացել արեւմտահայ եւ սփիւռքահայ գրականութեան հմայքը: Գնացէ՛ք դպրոցները, ինքներդ կը համոզուէք:

Մենք արդէն շրխկոցով փակել ենք այդ գրականութեան պատուհանը, խցանել ենք մեր ականջները: Այս վարժուեցուած եւ ոչ գիտական ուղղագրութիւնը պահելուց յետոյ մեր նախանձախնդիրների յաջորդ քայլը պիտի լինի՝ արեւմտահայ գրականութեան փոխադրումը արեւելահայերէնի:

Մեղա՛յ Արարատին:

ՍՈՒՐԷՆ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Երկրաշարժ Նախիջեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության դիտակայանները մայիսի 6-ին, տեղական ժամանակով 4-ն անց 52 րոպեին երկրաշարժ են գրանցել Նախիջեւանի տարածքում: Ուժգնությունը էպիկենտրոնում, որը գտնվում է Շարաս ավանից 5 կմ արեւելք, կազմել է 4 բալ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան է սարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՇՐՋԱՆ

Վիրահայությունը՝ լուրջ գործոն Ադրբեջանի քաղաքականության մեջ

Վերջին ժամանակներս ռուսաստանյան մամուլը Անդրկովկասին նվիրված թեմատիկայում տեղ է հատկացնում նաեւ... Վրաստանի հայության խնդրին: Ընդսմին, եթե բացահայտ չի էլ ասվում, ապա գոնե «ենթադրվում է» այդ գործոնի պոտենցիալ «ապակայունացնող» բնույթը:

Այդ նյութերից ռուս ընթերցողն իմանում է, որ Վրաստանի այն շրջաններում, որտեղ կոմպակտ բնակվում են հայերը, փաստորեն, գոյություն ունի ներքին ինքնավարություն, որ Թբիլիսիի ազդեցությունն այստեղ նվազագույն է կամ երեւութական, որ այստեղ շրջանառության մեջ են միայն ռուբլին ու դոլարը եւ այլն: Իրազեկվում է, որ այստեղ այցելած Հայաստանի նախագահը դժգոհություն է հայտնել հայրենակիցներից ավելորդ ու անհարկի հավակնությունների համար, դժվար է թերագնահատել Վրաստանի հաղորդակցության ուղիների նշանակությունը Հայաստանի կյանքում: Եզրակացություններ են արվում, որ վրացիներին կոնֆլիկտից զսպում է միայն երեք ճակատով մարտնչելու անկարելիությունը: ԱՊՀ-ին նվիրված վերջին սկանդալային զեկուցագրում վրացահայերին հատկացված է Հայաստանի եւ Ռուսաստանի միջեւ անմիջական կապող օղակ դառնալու դերը:

Այս կարգի ավելի շուտ «փաստագրական», քան վերլուծական նյութերի հեղինակները որպես կանոն ռուսներ են կամ վրացիներ, եւ նկատելի է ագրեսիվ գնահատականներից խուսափելու ձգտումը: Այլ բան է, երբ այդ մասին գրում են ադրբեջանցիները. փոխվում են շեշտադրումները, եզրահանգումները դառնում են անառարկելի ու համապարփակ, տերմինները, ոճը, բնութագրումները՝ ագրեսիվ: Հատկապես զենքի գաղտնի մատակարարումների շուրջը բարձրացված աղմուկի ֆոնի վրա: Պարզվում է, օրինակ, որ հարեւան հանրապետությունում հառնում է «վրացական Ղարաբաղի» չարագուշակ ուրվականը, եւ վերջերս Թբիլիսի այցելած ադրբեջանցի պառլամենտականները իրենց հոգու տագնապն են հայտնել այդ առնչությամբ զգուշացնելու վրացի գործընկերներին: Իրենց «մտահոգությունը» ծանրակշիռ դարձնելու նպատակով ադրբեջանցիները վկայակոչում են «ծանր տեխնիկայի ու հրթիռային կայանքների» առկայությունը Վրաստանի հայաբնակ շրջաններում: Եվ, անշուշտ, Վրաստանի հայ «անջատողականները» զինվում են ոչ միայն եւ ոչ այնքան դե յուրե ինքնավարության, այլ Վրաստանի տարածքով արեւմտյան նավթամուղի անցկացումը խափանելու համար: Ահա թե որտեղ է թաքնված շան գլուխը: Այս հարցում աշխարհաշրջանի բոլոր «հայ անջատողականները» եւ Հայաստանի զինված ուժերը գործում են մի սցենարով (դժբախտաբար չի նշվում, թե ով է սցենարի հեղինակը):

Իսկ ինչո՞ւ են ադրբեջանցիները հատկապես այս օրերին այդքան լայնորեն տարփողում վրացահայության ագրեսիվ նկրտումները: Բանն այն է, որ Ադրբեջանի պետական նավթային կոնցեռնի նախագահ Նատիկ Ալիեւը հայտարարել է, որ Ադրբեջանի միջազգային օպերացիոն ընկերության ղեկավար կոմիտեի նիստը ապրիլի 30-ից փոխադրվում է հուլիսի 12-ը, իբր ճշտված չեն օրակարգի հարցերը: Մինչդեռ պարզվում է, որ միջազգային նավթային մագնատներին լրջորեն մտահոգում է նավթի արտահանման երթուղիների անվտանգության հարցը: Տվյալ իրադրությունում պատճառը հայ-ադրբեջանական հարաբերությունների սրումն է եւ (ընթերցողները երեւի գլխի են ընկնում) «վրացահայ անջատողականների կանխագուշակելի» վարքը իրենց երկրով անցնող նավթամուղը շահագործելիս: Ինչպես տեսնում ենք, Վրաստանի հայությունը իր խնդիրներով աշխարհաշրջանային մակարդակից դուրս է գալիս միջազգայինի: Այն էլ ադրբեջանցիների շնորհիվ:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

Ցեղասպանության ստվերը «դեռ» թեւածում է Ռուսաստանում

Մեր թերթի ապրիլի 15-ի համարում զետեղել էինք «Օբշչայա գազետայի» (1997 թ. 3-9 ապրիլ) նյութի վերաշարադրանքը, ուր անաչառորեն նկարագրվել են Բաքվի 1990 թ. հայկական ջարդերից մազապուրծ եւ Մոսկվայում ծվարած հայության մի մասի տառապանքները: Եվ ահա «ՕԳ»-ի թղթակիցը, ստիպված, կրկին անդրադառնում է այս հարցին (1997 թ. 17-23 ապրիլ) խորագրելով իր նյութը «Ճիշտ ազգության 17 կատուները», որի դարձյալ հակիրճ վերաշարադրանքը ներկայացնում ենք ստորեւ:

«Փախստականների մեծ մասը նախընտրեց հեռանալ, սկզբից՝ ԽՍՀՄ-ից, այնուհետեւ՝ Ռուսաստանից, շատերը մահացան, ինքնասպան եղան: Մայրաքաղաքում այսօր մնացել է հազարից մի փոքր ավելի մարդ (իմա՝ հայ փախստական), հիմնականում՝ ծերունիներ, հաշմանդամներ, վետերաններ: Ինչ-որ անանուն չար կամք Մոսկվայի 850-ամյակից առաջ որոշել է քաղաքը մաքրել նախկին բաքվեցիների մնացորդներից: «Բնիկներից» շատ-շատերի մտքով անգամ չեն կարող անցնել այն բոլոր հալածանքները, վիրավորանքները եւ ծաղրուծանակը, որոնց, մեր անմռունչ համաձայնությամբ, ենթարկվում են այս մարդիկ»:

Այնուհետեւ թղթակիցը հայտնում է, թե ինչպես՝ առաջին նյութը հրապարակվելուց հետո, խմբագրությունը դարձել է նորանոր տառապյալների «խոստովանատեղի», ամեն մի հերթական «փախստականական» պատմությունը էլ ավելի ծանր է նախորդից... Եվ հոդվածագիրն անում է «մայրաքաղաքային ռասիզմի դիմանկարի ընդամենը մի քանի շտրիխ»:

«Բուտիրյան դատարանում մի քանի ժամում դատավորը կարողացավ բավարարել 18 հայց՝ «Վոստոկ» հյուրանոցից նույնքան ընտանիքներ վտարելու մասին»՝ մի բան, որ, իրավաբանների համոզմամբ, անհնար է...

Ապրիլի 7-ին Սոլնցեւյան դատարանում վտարման հարցով նիստերն ընթացել են միլիցիայի ստորաբաժանումների մասնակցությամբ. ոչ մի կողմնակի մարդու չէին թողնում մտնել դահլիճ, ճիշտ այնպես, երբ միայն քննում են պետական գաղտնիքների մասին մի գործ...

...Մոսկվայի գաղթի ծառայությունը հանդես է եկել մի նոր նախաձեռնությամբ. «Ռուսաստանում բնակության հավակնող բոլոր փախստականները պարտավոր են այցելել Ադրբեջանի դեսպանություն, վճարել 600 հազար ռուբլի եւ թողնել այնտեղ ընդհանուր ձեւի դիմում, որ «Ադրբեջանական Հանրապետությունից որեւէ պահանջ չունեն»: Ընդսմին՝ չինովնիկները հպարտորեն հայտարարում են. «Այս մասին մարտի վերջին պայմանավորվել են նախագահներ Ելցինն ու Ալիեւը»:

Սակայն, այդ ամենը նսեմանում է այն բանի համեմատությամբ, ինչ տեղի ունեցավ ապրիլի 14-ին Մոսկվայի Տվերյան միջհամայնքային դատարանում: Դատավոր Լյուդմիլա Բիկովսկայան քննում էր մոսկվացի Զոյա Լազարեւայի հայցը 75-ամյա Էմմա Ծատուրովայի նկատմամբ: Նա եւս փախստական է, միայնակ այրի, 2-րդ կարգի հաշմանդամ, պատերազմի, աշխատանքի վետերան, Բաքվի՝ ժամանակին ակնառու պաթոլոգանատոմբժիշկ: Նրա պատմությունն այլ է. 1990 թ.-ին Մոսխորհրդի այն ժամանակվա փախստականների հանձնաժողովն առաջարկել էր նրան աշխատել եւ ապրել մի ընտանիքում՝ հիվանդ խնամելու համար: Այդպես նա հայտնվել էր Տվերսկայա փողոցում: Մեկ տարի անց խնամքի անհրաժեշտությունը վերացավ, եւ մոտիկ բնակիչները, որ ընտելացել էին Էմմա Լեւոնովնային, օգնեցին նրան պատսպարվելու էլեկտրիկներին ծառայող մի փոքրիկ «քոլիկի» մեջ: Կեղտը, խոնավությունը, ջրի, գազի, սանհանգույցի բացակայությունը, առնետները չվախեցրին նրան. ինչ էլ լինի՝ չորս պատ է:

Ամեն բան պաշտոնապես ձեւակերպվեց եւ հաստատվեց Մոսխորհրդում: Անգամ չորս տարիների ընթացքում աստիճանաբար հաջողվեց կարգավորել կենցաղը... Հաղթանակի 50-ամյակի առթիվ, Էմմա Ծատուրովայի (որպես պատերազմի վետերան) 11 քմ-ոց «բնակարանում» ունիտազ տեղադրեցին... Սակայն, ունիտազի հայտնվելուն պես, առաջ եկան փաստաթղթեր, ըստ որոնց, պարզվում է, որ «բնակարանի» տերը 17-րդ շենքի հավաքարար Զոյա Լազարեւան է, որը հարեւան 15-րդ շենքում առանձին բնակարան ունի: Մի օր Զոյա Վասիլեւնան՝ մի քանի զոռբա տղերքի հետ եկավ փողոց շպրտելու Էմմա Ծատուրովային: Շպրտեց: Փախստական կնոջը փրկեցին դարձյալ նույն բնակիչները: Եվ ահա, Զոյա Վասիլեւնան դիմեց դատարան: Ապրիլի 14-ի նիստում նախկին հավաքարարը, որը միանգամայն համոզված էր, թե «բոլոր օտարներին պետք է այստեղից դուրս շպրտել», հայտնեց «ՕԳ»-ի թղթակցին, որ իր «բնակարանում» ունեմ 17 կատու եւ ամուսնացած աղջիկ, ուստի կատուներին պետք է տեղավորել»: Եվ ամփոփեց. «Ես խղճում եմ կատուներին, այլ ոչ թե հայերին»:

Լսածից ակնհայտորեն շփոթված դատավոր Բիկովսկայան հետաձգեց դատական նիստը... Դատարանից ահավոր վախեցող Էմմա Ծատուրովան դատավորի որոշումից հետո աննկարագրելի երջանիկ տեսք ուներ. չէ՞ որ առնվազն մինչեւ հուլիսի վերջը նրան դեռեւս թույլատրվեց ապրել...

Իսկ մեկ այլ փախստական, այրի Կարինա Ավակիմովան... գրում է խմբագրությանը. «Ես այլեւս չե՛մ կարող այսպես ապրել: Ամենուր քարկոծում են ինձ: Փա՞ռք Աստծո, դուստրերս ինձ նման չեն՝ շիկահեր են... Գրեցեք մեզ, վերջապես, գլխավորի մասին՝ այն, ինչի մասին բոլորս այսօր մտածում ենք. եթե Ռուսաստանն ի վիճակի չէ օգնելու մեզ, եթե ընդունակ չէ գեթ որեւէ բան փոխելու մեր՝ հավերժ տարագիրների ահավոր ճակատագրում, ապա թող խոստովանի այդ մասին աշխարհի հանրության առաջ, թող օգնություն խնդրի մյուս երկրներից: Ո՞վ գիտի, միգուցե նրանք մեզ խղճան»:

ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ալբերտ Կիլինկարով. «ՀՀ հույն համայնքները պետք է համախմբվեն»

«Համահունական խնդիրների լուծմանը նպաստելու համար ՀՀ-ում գործող հույն համայնքները պետք է համախմբվեն, այլ ոչ թե պառակտվեն: Հայաստանի հույների դաշնության կազմից դուրս գալու վերաբերյալ չորս կազմակերպությունների ղեկավարների, մասնավորապես, Է. Պոլատովի, Կ. Տոպուզիդիսի, Ա. Խիտարովի եւ Ռ. Արաբովի օրերս արված հայտարարությունը, մեղմ ասած, չի խթանում հույների միասնականության գործընթացը»: Այդ մասին «Ազգի» թղթակցին ասաց ՀՀ հույների դաշնության նախագահ Ալբերտ Կիլինկարովը: Նրա խոսքերով, հիշյալ անձնավորությունների մտադրության մասին ինքը իմացավ մամուլից, քանի որ «նրանք նույնիսկ տեղյակ չեն պահել դաշնության խորհրդի անդամներին»: Նախագահի կարծիքով, եթե նույնիսկ գոյություն ունեն սկզբունքային ինչ-որ տարաձայնություններ համայնքների որոշ ղեկավարների միջեւ, ապա այդ անձինք պետք է գոնե փորձեին կարգավորել դրանք դաշնության խորհրդի նիստերում, այլ ոչ թե դիմեն պառակտիչ քայլերի, որոնք ի դեպ, տհաճ տպավորություն են թողնում նախեւառաջ Հունաստանում: Ա. Կիլինկարովի տեղեկացվությամբ, վերոնշյալ հայտարարության մասին տեղյակ չէին անգամ նույն Ստեփանավանի, Գյումրիի, Վանաձորի եւ Երեւանի համայնքների անդամները, եւ որը չի արտացոլում համայնքների մեծամասնության կարծիքը: Մոտ օրերս դաշնության խորհրդի նիստում կքննարկվի «անջատողականների» անդամակցության հարցը, քանզի խորհուրդը հնարավորություն կընձեռի նրանց բացատրելու անսպասելի սեպարատիզմի դրդապատճառները, որոնք, ըստ նախագահի, հիմնված են զուտ ներանձնական շահադիտական նպատակների վրա: «Թող համայնքների անդամներն ընդհանուր ժողովում որոշեն, թե ով եւ ինչպես է զբաղվում ազգային խնդիրներով», ասաց Ա. Կիլինկարովը:

Դաշնության նախագահը չափազանցված գնահատեց «անջատողականների» այն պնդումը, թե վերջերս իբր ուժեղացել է հույների արտագաղթը ՀՀ-ից: «Մեր ունեցած տվյալներով, 95-ից ի վեր Հայաստանը լքել է ընդամենը 40 ընտանիք, որոնք, ի դեպ, պատրաստվում էին մեկնել հայրենիք մինչեւ դաշնության կազմավորումը», նշեց նախագահը: Ա. Կիլինկարովը չհիմնավորված անվանեց հայտարարության հեղինակների նաեւ այն պնդումը, թե ՀՀ-ում Հունաստանի դեսպանատունը չի օժանդակում հայ-հունական հարաբերությունների զարգացմանը նպաստող ծրագրերի իրականացմանը: «Դեսպանատունը լիազորված չէ լուծելու նման խնդիրներ, ինչպիսիք են, ասենք, հայ-հունական բանկի ստեղծումը: Այս հարցերը պետք է կարգավորվեն երկու երկրների համապատասխան կառույցների միջեւ ձեռք բերված համաձայնությունների հիման վրա», ասաց Կիլինկարովը:

Ներկայումս դաշնությանը կից գործում են հունական դպրոց, երգի եւ պարի համույթ, հունական գրադարան, մոտ ապագայում կտպվի դաշնության պաշտոնաթերթը: Կազմակերպությունը սերտ կապեր է պահպանում Հունաստանի [illegible] ներկայացուցիչների, աշխարհասփյուռ հույն համայնքների հետ, որոնք օգնում են ՀՀ-ում բնակվող հույներին հուզող խնդիրների լուծմանը: Ա. Կիլինկարովը, փոխնախագահ Պյոտր Լավրենտեւը եւ Կոնստանտին Ալեքսանդրիդիսը միաժամանակ «Պոնտոս» միջազգային հունական միավորման կոորդինացիոն խորհրդի անդամներ են: Դրա հետ մեկտեղ Կիլինկարովը նաեւ «Սիմվոլիո ապոդիմու էլլենիզմու» համահունական կառույցի ՀՀ-ից միակ ներկայացուցիչն է:

Վերջում նախագահը տեղեկացրեց, որ մայիսի 19-ին Թուրքիայում հույների ցեղասպանության օրը դաշնության անդամները մտադիր են ծաղկեպսակներ դնել Ծիծեռնակաբերդում եւ կոչ են անում համակիրներին մասնակցել այդ արարողությանը:

ՎԱՀՐԱՄ ԱԹԱՆԵՍՅԱՆ

Հրեական համայնքը եւս ունեցավ իր թերթը

Հայաստանի ուկրաինական համայնքի «Դնիպրո» թերթից մի քանի օր հետո ապրիլի վերջին օրերին լույս տեսավ «Հայաստանի հրեական կրոնական համայնքի ամենամսյա թերթ» «Коэлет» («Կոհելետ»-եբրայերեն «կրոնավոր») թերթի առաջին համարը: Թերթը թվագրվում է քրիստոնեական-գրիգորյան եւ եբրայական տոմարներով, համապատասխանաբար ապրիլ-մայիս 1997 եւ նիսան 5757: Անունը թերթի ճակատում նշվում է կյուրեղյան, լատինական եւ եբրայական գրերով: Ռուսերենով եւ եբրայերենով են ենթավերնագիրն ու նշանաբանը «...Քարերը հավաքելու ժամանակն է»:

Թերթի հրատարակիչն է Երեւանի նորաբաց սինագոգը: Գլխ. խմբագիր Նելլի Սորինա: Գրանցված չէ: Տպարանը չի նշված: «Տպաքանակը 99 օրինակ, ձեռագրի իրավունքով»: 12 էջ, 1.5 տպ. մամուլ, 221x29.5 սմ: Չի վաճառվում, այլ բաժանվում է համայնքի անդամներին: Հասցեն 375010, Երեւան, փոստարկղ 374, հեռ. (374-2) 57-19-68, հեռապատճեն (374-3) 9-06-914:

Բովանդակությունը հիմնականում հրեական կրոնական տոների եւ դրանց հետ կապված ծեսերի մասին է: Կան գրություններ հրեա գործիչների մասին, հրեական միջավայրից անեկդոտներ, խաչբառ, տեղեկատվություն ԱՊՀ երկրների մի քանի հրեական համայնքների մասին եւ այլն:

Առաջին էջում տպված իր գրության մեջ համայնքի կրոնական առաջնորդ ռաբբի Գերշ-Մեիր Բուրշտեյնը հայտնում է, որ թերթը կոչված է Սողոմոն Իմաստուն արքային տրված մի մականվան անունով: Նա գրում է, որ «այսօր արդեն դժվար է Երեւանը պատկերացնել առանց սինագոգի, կիրակնօրյա դպրոցի, մեծահասակների համար դասընթացների, հրեական ազգային եւ ուրախ տոների»: Նա հայտնում է, որ թերթը «ջանալու է օգնելու բոլորին... առանց ժամանակ կորցնելու հաղթահարելու հոգեկան այն բացը, որն առկա է մեզանից յուրաքանչյուրի մեջ...»: Նա ավարտում է. «Եվ այսպես բոլորս միասին դուրս պիտի գանք «Նյութական աշխարհի» ստրկությունից դեպի իսկական ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ պարունակող հավիտենական արժեքները»:

Բացառապես ռուսերենով այս թերթի հրատարակությունը իրականացվել է Ամերիկայի հրեական «Ջոյնտ» բաշխիչ կոմիտեի օժանդակությամբ:

Տեղին է նշել, որ Հայաստանի հրեական համայնքի հարցերին անդրադառնում էր Մոսկվայում ռուսերենով լույս տեսնող «Նոյ» հայ-հրեական հանդեսը, որի փակվելու լուրը երեկ տպագրվեց «Ազգ»-ում:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ԱԶԳ

առողջապահություն

Ակամա պայքար ընդդեմ քիմիայի՝ հանուն մարդկային առողջության

1996 թ. ՀՀ առողջապահության նախարարության դեղերի եւ բժշկական տեխնոլոգիաների ղեկավար ձեռնարկությունը Դեղգործակալությունը, հնարավորություն ընձեռեց Օնիկ Կարապետյանի գլխավորած բժշկակենսաբանական խմբին հետազոտություններ կատարել պարզելու «Օկարին» դեղանյութի ազդեցությունը քաղցկեղային բջիջների վրա: «Օկարինը» ստեղծված է մարդու աղիքներից տարանջատված այն մանրէների հիման վրա, որոնք օժտված լինելով ախտածին միկրոօրգանիզմների դեմ հակամարտ ակտիվությամբ, կանոնակարգում են օրգանիզմի նորմալ կենսագործունեությունը: 96-ի մայիսից սկսած ութ ամսվա ընթացքում հետազոտվեց մոտ 300 մարդ: Հաստատվեց, որ բուժական պատրաստուկի միջոցով ոչ միայն բարելավվում է հիվանդ օրգանիզմի վիճակը, այլեւ նախապես ախտորոշվում է քաղցկեղով հիվանդանալու հավանականությունը: Միաժամանակ պարզ դարձավ անմխիթարական այն եզրահանգումը, որ մեր ազգակիցների իմունային անբավարարությունը շատ ցածր է: Դեղգործակալության 96 թ. որոշման մեջ ծրագրվում էր 97-ին ավելի ընդլայնել «Օկարինի» օգնությամբ քաղցկեղի վաղ ախտորոշման մեթոդի կատարելագործման եւ դեղանյութի կենսաբանական ազդեցության մեխանիզմների ուսումնասիրությունների շրջանակը ու նպաստել հանրապետությունում դեղամիջոցի տարածմանը, թե որտեղ կան խարդախ, թե բուժման կայուն միջոց: Ի դեպ, աշխարհում ցայսօր փորձարկված ախտորոշման բոլոր տարբերակները հաստատուն պատասխան տալիս էին գոնե 1 սմ մեծության ուռուցքի առկայության դեպքում: 97-ի մարտի 28-ին դեղգործակալությունը հաստատեց «Օկարինը» Հայաստան ներմուծելու իրավունքը: Առանձնապես կարեւոր է, որ բնածին լինելով, դեղամիջոցը որեւէ հակացուցում չունի: Այն, ի շարս բազմաթիվ հիվանդությունների, ուղղված է գլխավորապես աղիքային բոլոր տեսակի խանգարումների դեմ, որոնք առողջության վատթարացման հիմնական գործոնն են, ադենոմայի դեմ, ճառագայթման փոփոխություններին դիմակայելուն եւ այլն:

Թող տարօրինակ եւ անսպասելի չթվան այս տեղեկությունները: Հայաստանում առաջին անգամ 1978-ին համաճարակաբանության ինստիտուտում հրավիրված գիտաժողովի ժամանակ է, որ բժիշկների ուշադրությանը ներկայացվեց Օ. Կարապետյանի հայտնագործությունը. աղիքային միկրոֆլորայի մանրէները ոչնչացնում են քաղցկեղի բջիջները: Ասել, թե ինչ եղավ հետո, դժվար է:

Եվ մասնագիտությամբ անասնաբույժ Օ. Կարապետյանի (նա 68-ից կենդանաբան (վիվարիումի) վարիչ է եղել ռենտգենաբանության եւ ուռուցքաբանության ինստիտուտում) գիտողականությունը անհանդուրժողականության փորձերիկ առաջացրեց: Թանձրացած մթնոլորտի պատճառով փորձերը ցուցադրեց համաճարակաբանության ինստիտուտում, որտեղ եւս գիտաժողովից հետո մամուլի արձագանքն այնպիսի իրարանցում առաջացրեց, որ Կարապետյանին մնաց միայն իրերը հավաքել ու գնալ աջակիցներ որոնելու: Այնուամենայնիվ Հիգիենայի ինստիտուտում առողջապահության նախկին նախարար Արմենակ Խրիմյանը, հյուսվածքաբան Էվելինա Գասպարյանը, մանրէաբան Աիդա Ավագյանը ոչ միայն ընդառաջեցին նրան, այլեւ ներկայացրին առողջապահության նախարար Էմիլ Գաբրիելյանին: Նախարարը հավանություն տվեց եւ կարգադրեց ստեղծել լաբորատորիա: Սակայն շատ շուտով ամեն ինչ հանգեց նույն ավարտին: «Գարուն» ամսագրի 94 թվականի 8-րդ համարում այս ողբականը ներկայացնող Մարգո Ղուկասյանը ցավով նշում է Է. Գաբրիելյանի մասված հրամանի մասին, որը «սարդոստայն-համակարգի դեմ փետուրի ուժ էլ չունի»: Չնայած բոլոր փորձաքննությունների բարձր տոկոսով ճշգրիտ արդյունքներին մասնագիտական շրջանակները շարունակում էին անփոփոխ մերժել: Եվ մերժում էին ոչ միայն հանրապետության ներսում, այլեւ բազմաթիվ խոչընդոտներ էին ստեղծում դրսից հետաքրքրվողների եւ Օ. Կարապետյանի միջեւ, որի հետ սկսել էր աշխատել նաեւ բժշկական կրթություն ստացած դուստրը: Անտեսվեց «Մանրէների կենսաբանական ազդեցությունը քաղցկեղային բջիջների վրա» թեմայով գիտական թեզի պաշտպանությունը Մոսկվայի բժշկական գիտությունների ակադեմիայի մարդու մորֆոլոգիայի գիտահետազոտական ինստիտուտում 1986-ին փայլուն անցավ: Սակայն Ատեստավորման համամիութենական հանձնաժողովի հասցեով բազմաթիվ հերյուրական նամակներ ստացվեցին Հայաստանից: Գիտական աստիճան ուշացումով, բայց շնորհվեց: Օտարները առավել դյուրին էին նկատում թաքնված հատիկը եւ երբեմն անթաքույց յուրացնում, ինչպես օրինակ, թեզի գիտական ղեկավար հայազգի պրոֆեսոր Վ. Շախլամովը, որ ախտորոշման մեթոդի հեղինակային խմբի անունները գրում էր հետեւյալ հերթականությամբ. Վ. Շախլամով, Ա. Կարապետյան, Օ. Կարապետյան: Սակայն Օնիկ Կարապետյանին քիչ է հուզում սեփական վարկի խնդիրը, կարեւորը գյուտը նպատակին ծառայեցնելն է, մարդկանց օգտակար լինելը:

1988-ի հարվածներից հետո Հայաստանը ոտքի կանգնեցնելու առաքելությամբ ակադեմիկոս Աբել Աղանբեկյանի ստեղծած հանձնախումբը ուսումնասիրություններ սկսեց: Հայաստանի արտաքին տնտեսական կապերի հեռանկարների շարքում ընտրված 7 առաջարկությունների մեջ կարեւորվեց նաեւ Օ. Կարապետյանի գյուտը: 1989-ին հրատարակված գրքույկը, ուր ներկայացված են այդ առաջարկները, միակ տեղն է թերեւս, որտեղ իրերը առավել պարզ են կոչվում իրենց անունով. պատրաստուկի ոչ միայն քաղցկեղալույծ, այլեւ ԴԱՎ-ի դեմ պայքարելու ունակությունների, ԴԱՎ-ի գաղտնի շրջանի ախտորոշման համակարգի մասին: Ակնարկս պարզ դարձնելու համար ասեմ, որ մինչ այսօր, երբ արդեն Ուկրաինան, Ռուսաստանը եւ Իսրայելը կիրառում են մեթոդը եւ դեղամիջոցը, չափազանց զգուշորեն է խոսվում դրանց իրական հնարավորությունների մասին: Խնդիրն այն է, որ առողջ աղիքներից արտածված մանրէներից պատրաստված դեղամիջոցը, ըստ էության, պատերազմի հայտարարություն է քիմիական դեղամիջոցներին: Իսկ բոլոր նրանք, ովքեր ղեկավարում են քիմիայի տասնամյակների հաղթարշավը, հազիվ թե հանդուրժեն հիմնովին վերափոխումների տանող այս քայլը:

Ա. Աղանբեկյանի նախաձեռնությունը այդպես էլ զարգացում չունեցավ: Մինչդեռ տասնամյակներ տեւած հետազոտությունները հնարավորություն էին ընձեռում արագորեն, արժանահավատ կերպով բացահայտելու այն մանրէների տեսակները եւ պայմանները, որի ժամանակ մանրէները ապահովում են քաղցկեղի բջիջների գործունեության լիակատար ոչնչացումը: Մշակվել էին բակտերիոլոգիական խառնուրդով (այն է «Օկարինով») չարորակ ուռուցքների ախտորոշման կանխարգելման եւ բուժման մեթոդները: Ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ մարդու մոտ նախաքաղցկեղային վիճակի առաջացումը պայմանավորված է աղիքային միկրոֆլորայի քանակական եւ որակական փոփոխություններով: Առաջին անգամ այդ ենթադրությունները հանդիպում են ակադեմիկոս Մեչնիկովի աշխատանքներում: Մեչնիկովը ուշադրություն էր հրավիրում միկրոֆլորայի որակական փոփոխությունների կարեւորության եւ չուսումնասիրված լինելու հանգամանքին, ի տարբերություն բավականաչափ հետազոտված քանակական փոփոխությունների: Հիմնվելով քաղցկեղի եւ աղիքային դիսբակտերիոզի միջեւ առկա կապի վրա Կարապետյանները առաջարկում են ախտորոշման պարզ եւ բավականաչափ հավաստի մի մեթոդ՝ ախտորոշում կղանքի միջոցով, որը անվնաս է եւ մատչելի: Տարբեր ժամանակ անցկացված հետազոտությունները (միայն Իսրայելում 2 հազարից ավելի ստուգվողներ) մեծապես ունեցան շատ բարձր արդյունք, որը Ուկրաինայի, Ռուսաստանի, ապա եւ Իսրայելի մասնագետների ու գործարար շրջանակների ուշադրությանը արժանացավ: Ըստ Օ. Կարապետյանի, գյուտը հետաքրքրել է նաեւ ԱՄՆ-ի նախագահի տիկնոջը՝ Հիլարի Քլինթոնին, որը նամակ է հղել ներկայումս Իսրայելում աշխատող Անահիտ Կարապետյանին: Ուկրաինական կողմը Կարապետյանների խնդրանքով, որ պայմանավորված էր գյուտի նկատմամբ Հայաստանի գոնե ինչ-ինչ իրավունքները պահպանելու ցանկությամբ, բազմիցս փորձ արեց ՀՀ իշխանությունների ուշադրությունը հրավիրել հետազոտությունների արդյունքի եւ դրանց որոշակի խնամակալություն ապահովելու անհրաժեշտության վրա: 91 թ. հոկտեմբերի 16-ին «Ուկրինկոմ» միջճյուղային գիտատեխնիկական ձեռնարկությունը ՀՀ վարչապետ Հ. Բագրատյանին է հղում նամակ-առաջարկ: Ներկայացնելով Կիեւի բժիշկների վերապատրաստման ինստիտուտի միկրոբիոլոգիայի ամբիոնի հետ 1.5 տարվա հետազոտությունների արդյունքում Կարապետյանների մեթոդով չեռնոբիլյան աղետից տուժած մեծահասակների եւ երեխաների առողջության բարելավման փաստը, խնդրում են օժանդակել Հայաստանում «Կարապետյան» բժշկակենսաբանական կենտրոնի (սա եւս ուկրաինական կողմի ֆինանսավորման շնորհիվ էր հիմնադրվել) հիմքի վրա գիտական նվաճումները գործնականում ներդնելու եւ բուժանյութի արդյունաբերական յուրացումը նախապատրաստելու խնդրում: Նամակը անպատասխան հանգրվանում է արխիվում: 1995 թ. ակադեմիկոս Ռ. Ասատրյանը էկոնոմիկայի նախարարության գիտատեխնիկական քաղաքականության վարչության ուշադրությունը կրկին հրավիրում է հետազոտությունների շարունակումը ֆինանսավորելու անհրաժեշտության վրա: 96 թ. մայիսի 1-ից աշխատանքը հավանություն է ստանում եւ ֆինանսավորվում 96/979 ծածկագրով: Սակայն մինչ այդ, հետագայում Հայաստանից Իսրայել մեկնած բժիշկ Մարկ Հայրենը պատահաբար առիթ է ունենում հանդիպելու Օ. Կարապետյանին, ապա Իսրայելում ներկայացնելու նրա աշխատանքները: Գործարար շրջանակների արձագանքը եւ ներդրումները իզուր չեն անցնում: 93 թ. դեկտեմբերի 25-ով թվագրված համատեղ նախագծում Հայրենը հանգամանորեն ներկայացնում է հետազոտությունների արդյունքը (միաժամանակ նշելով, որ փորձարկումներ ավելի վաղ անցկացվել են ԽՍՀՄ-ում, եւ կա կլինիկական պրակտիկայում գործածելու առողջապահության նախարարության թույլտվությունը) եւ ըստ այդմ՝ համազգային բուժկենտրոն ստեղծելու առաջարկը: «Բուժման արդյունավետությունը շատ բարձր է եւ կախված է հիվանդության փուլից ու բուժման համալիրից: Սկզբնական փուլերում հիվանդությունը հնարավոր է բուժել նույնիսկ ծանր փուլերում, բայց այդ ժամանակ անհրաժեշտ է ամբողջական բուժում, որ ներառում է վիրահատական միջամտությունը եւ ուռուցքի քայքայված մասնիկներից արյան մաքրումը: Հիվանդության վաղ փուլերում հնարավոր է բավարարվել միայն պատրաստուկի գործածումով»: Հաշվարկները ապացուցում են, որ ապահովագրական ընկերության տարբերակով քաղցկեղի ախտորոշման եւ բուժման համընդհանուր բուժարանի ստեղծումը հնարավորություն կտա լուծելու կարեւորագույն այնպիսի խնդիրներ, ինչպիսին ժողովրդի առողջության պահպանումն է՝ փոխադարձաբար կարեւոր թե մարդկանց, թե պետության համար, եւ զգալի եկամուտ ապահովելու (Իսրայելի 5 մլն բնակչության մեկ քառորդի ընդգրկումը հետազոտական աշխատանքներում կբերի տարեկան 30-40 մլն դոլարի եկամուտ, իր հերթին բուժումը կստեղծի 50 մլն դոլարի շահույթ): Նախագծին արդեն ընթացք է տրված: Աշխատանքներ են տարվում ստեղծելու ախտորոշման ավտոմատ սարք, որը հնարավորություն կընձեռի օրվա ընթացքում կատարել շուրջ 10 հազար հետազոտություն:

Փաստարկները ավելի քան խոսուն են: Իսկ Հայաստանում խնամակալ վերաբերմունք դրսեւորում է հիմնականում Է. Գաբրիելյանը, որն այս անգամ հանդես է գալիս Դեղվարչության գիտխորհրդի նախագահի դերում: Ցավալին այն է, որ այս գործում Հայաստանը վաճառելու ոչ մի իրավունք չունի այլեւս, նա հայտնվել է գնորդի դերում: Շահույթները բաժին կհասնեն գյուտն արտոնագրած Իսրայելին եւ դեղանյութն արտադրող Նիժնի Նովգորոդին: «Օկարինը» կհայտնվի Հայաստանում: Հարթ կլինի՞ արդյոք նրա ճանապարհը, թե ոչ, առաջին փուլում անշուշտ կորոշեն բժիշկները: Բայց այնուհետեւ արդյունքները իրենք կխոսեն իրենց մասին:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

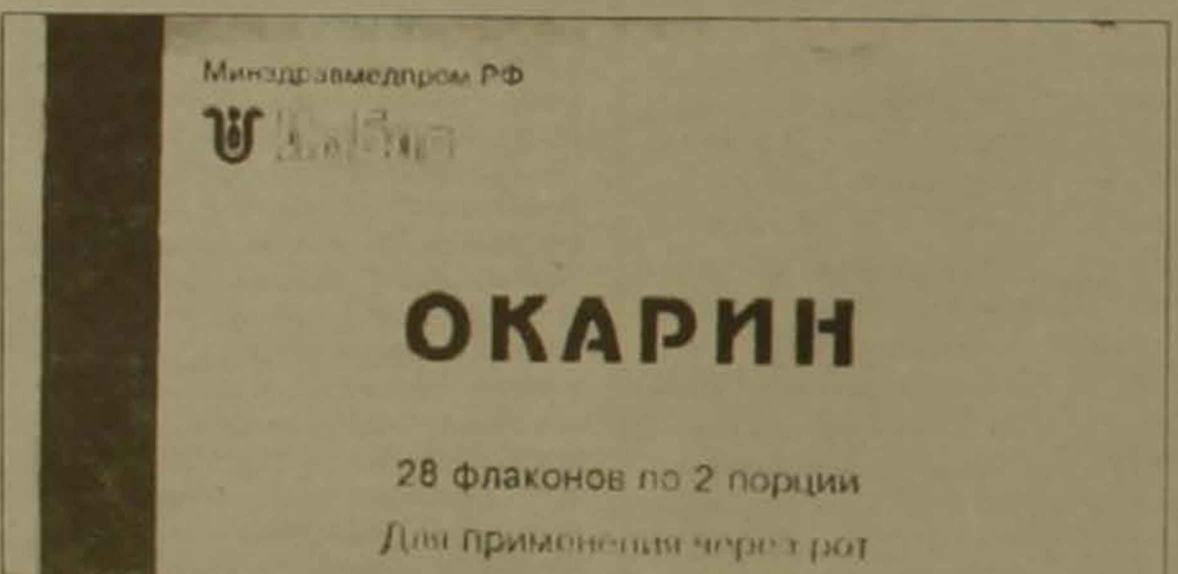

ԵՐԳԻԾԱՆՔ

Ժանգոտ արեգակ

Միտքը հանդգնություն է, անպաշտպան հավակնություն մի զանգվածի մեջ կարգելու օրինաչափությունների հոսքը: Միտքը ատամնացավ է, որ պոկում ես ճեգանից ու շպրտում բուժերոց պես ձեռնակ էջի վրա: Ցրտին, երբ տաքանալու համար խոնարհվում ես կրակի վրա, հասկանում ես կրակապաշտների հոգին: Աղերսում են. «Ախ, տվեք ինձ քաղցր մի քուն», հետո մահը դառն է համեմատվում նրանց քնին, որովհետեւ այն կույլ են տալիս... առանց կոկա-կոլայի: Երբ երկու հոգի մեկմեկու ասում են. «Ցավդ տանեմ», հայտնի չէ, թե ցավերի փոխանակությունից ով շահեց, ով կորցրեց: Մարդ կա, որ քանչրունով էր ման գալիս. հիմա էլ քանչրունով է ման գալիս, միայն թե վերջինս ավտոբուսի համարն է:

Աթեիստը սեւ Զատիկ է բերում հավատացյալի գլխին: Երբեմն Զատիկը նույնպես խաչելություն է: «Բանն էր Աստված, եւ Աստված էր Բանը», ինչպես որ Բան...սարկու է Սատանան, եւ Սատանան է Բան... սարկու: Քաղաքացիականի չափանիշը ապացույցն է: Հոգեւորի չափանիշը խիղճն է: Աթեիստն առաջին կացութածեւն է չարաշահում: Հավատացյալն ինքն իրեն բեռնավորում է երկրորդ կացութածեւը: Աթեիստը շահում է երկրային տեսակետից: Հավատացյալը շահում է երկնային առումով:

Մարդ կա, որ բառերին ավելի կարեւորություն է տալիս, քան խոսքի իմաստին: Դա նույն մարդն է, որն զգեստին ավելի կարեւորություն է տալիս, քան դիմացինի դեմքին, աչքերին, ձեռքերին: Առաջատար կամ հետամնաց ազգի պատկանելու հանգամանքը նշանակություն չունեն, որովհետեւ այդ երեւույթը քաղքենիորեն համամարդկային է:

Թանը, կվասը եւ կոկա-կոլան նստեցին բանակցությունների սեղանի շուրջ եւ եկան եզրակացության, որ Ղարաբաղը պատկանում է քքի դոքին: Մի ժամանակ, կանգնում էին աշխատանքային հերթափոխի՝ ի պատիվ Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխության կամ դրա նման բանի: Հետո՝ հերթի էին կանգնում խանութի առաջ կամ ներսում՝ ի հաշիվ կորցնելիք ժամանակի: Հերթն ու հերթափոխը վերացան: Հիմա աշխատում են ի հաշիվ սեփական կարիքի (ֆինանսական, քաղաքական, մտավոր, տաղանդի) եւ խանութ են մտնում պատիվ անձնական սպասարկման... կամ գներին նայելու: Շահեցին շահույթի ժամանակը եւ ժամանակի շահույթը, նաեւ իհարկե ախորժակի նախանձի տարուբերումները: Կորցնողներին մնաց հուշագրությունը, պատմության վճիռը, իհարկե նաեւ Ազգային ժողովի մոտալուտ ընտրությունները:

Մեռնելը դժվար է, որովհետեւ ապրելու ռեֆլեքսը ծնվելու պահից ու դեռեւս ներարգանդային շրջանից ավելի հին ու արմատական է, քան միտքը, ինչպես եւ մասնավորապես հոգեւորությունից ու գերզգայականից բխած իմաստավորության միտքը: Մխիթարությունը պարտավորեցնում է շարունակել ցավատանջ ուղին, որ մեզ հասցրել է մինչեւ մխիթարվելու այդ պահը: Մեղքերի թողություն ենք ակնկալում, ինչպես որ լողալիս ներշնչելու օդն ենք ռիթմավորում, հետո նորից սուզվելու համար նույն կամ նմանատիպ մեղքերի մեջ:

Լինե՞լ, թե՞ ձեւացնել՝ այդ է խնդիրը: Լինելիությունը ու ձեւացումը պայմանավորում են գրողի գրական կեցվածքը: Սակայն դրական կեցվածքը չունի է նրա քկին, որպեսզի լինելիության համապատասխանի ինքն իրեն ապացուցելու ջատագող ձեւացման խարդախությանը: Գրողն ու արվեստագետը չունեն ոչ տարիք, ոչ էլ սերունդ: Կամ պատկանում են մոտավորապես բոլոր տարիքներին ու սերունդներին, կամ էլ՝ չեն կայացել:

Նորահայս երկրում գտնվելիս քո ժամանակը հաճելիորեն ծանրաբեռնված է: Նորահայս ուսումնքի եզրին քո միտքը հաճելիորեն ծանրաբեռնված է: Նորահայս զգացմունքի գոլորշիների մեջ քո սիրտը հաճելիորեն ծանրաբեռնված է: Գրավչությունը չիմացությունն է: Քանի որ այդպես է, էլ ինչո՞ւ զարմանալ, որ սնանկ է դառնում իմացությունից հետո:

Աստղային թռիչքի անստույգ տրամաբանությամբ միմյանց բախվում են տրամադրությունների ուղեծրերը եւ, ի վերջո, մեր հոգու գրպանի մի անկյունում կուչ է գալիս մի ժանգոտ արեգակի մոռացկոտ ջերմությունը:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

Թուրք-ադրբեջանական համագործակցություն տնտեսական, քաղաքական եւ ռազմական բնագավառներում

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, մայիսի 5-ին պաշտոնական 4-օրյա այցով Անկարա է ժամանել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիևը։ Նույն օրը նա հանդիպեց Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի, ապա նաև թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ բանակի գեներալ Իսմայիլ Հաքքը Քարադայիի հետ։ Ալիև-Քարադայի հանդիպումը բանակի հրամանատարության դերի հերթական վկայությունն է, որ Էրբաքանի կառավարության վրա գործադրվող ճնշումներին զուգընթաց շեշտակի աճում է Թուրքիայի միջպետական հարաբերություններում։ Համենայն դեպս, հանդիպումների ավարտին Ալիևին հանդիսավորությամբ շնորհվեց Թուրքիայի պետական շքանշանը։ Սա շնորհվում է արտասահմանյան այն գործիչներին, որոնք նպաստում են Թուրքիայի հետ փոխհարաբերությունների զարգացմանը։ Թուրքական կողմն այդ շքանշանով ընդգծեց, թե Ալիևն ինչպիսի մեծ նպաստ է բերել թուրք-ադրբեջանական հարաբերությունների զարգացման գործին։ Ի պատասխան դրան, Ալիևը հավաստեց, որ արժանի է լինելու շքանշանին, ընդգծելով իր հերթին ժողովրդավարական Թուրքիայի բացառիկ դերը Ադրբեջանի կյանքում։

Այնուհետեւ Հեյդար Ալիևը բարձրաստիճան հյուրերին հատկացված առանձնասենյակում հաջորդաբար ընդունեց արտգործնախարար և փոխվարչապետ Թանսու Չիլլերին և վարչապետ Նեջմեթթին Էրբաքանին։ Ընդունելության ընթացքում Էրբաքանը Ալիևից ստացավ Ադրբեջան այցելելու պաշտոնական հրավեր։ Նա, հրավերը ընդունելով շնորհակալությամբ, ասաց, որ առաջին իսկ առիթի դեպքում ժամանելու է Բաքու։ Նույն օրը երեկոյան Դեմիրելը բարձրաստիճան հյուրի պատվին ճաշկերույթ տվեց, որտեղ Ալիևին դիմելով, ասաց. «Թուրքերն ու ադրբեջանցիները մեկ ժողովուրդ են։ Թուրքիան Ձեր հայրենիքն է, իսկ Ադրբեջանը՝ մերը։ Ընդհանուր են ադրբեջանցիների ու թուրքերի կրոնը, լեզուն, պատմությունը, մշակույթը և նրանք նույն ժողովուրդն են։ Ինչքան հաճելի է, որ նրանց բախտ է վիճակված ունենալ երկու անկախ պետություն»։ Դեմիրելն իր ելույթում անդրադարձավ նաև Լեռնային Ղարաբաղի խնդրին, նշելով, որ Թուրքիան ոչ մի ջանք չի խնայում Ադրբեջանի գրավյալ տարածքներից հայկական ուժերի լիակատար դուրս բերման համար։

Վերոհիշյալ միջոցառումների մեջ բերեւս կարեւորը տնտեսական, քաղաքական եւ պաշտպանության ոլորտներում ռազմավարական համագործակցության վերաբերյալ թուրք-ադրբեջանական համաձայնագիրն է, որ մայիսի 5-ին ստորագրեցին երկու երկրների նախագահները։ Դրան հետեւեց համաձայնագրերից բխող 8 պայմանագրերի ստորագրումը համապատասխան նախարարների կողմից, որոնցից մեկը գալիս է լրացնելու թուրք-ադրբեջանական համագործակցությունը ռազմական բնագավառում։

Ալիևի այցը դեռ շարունակվում է։ Հետեւաբար դժվար է ամփոփել դրանց արդյունքները։ Դժվար է ասել, թե ինչպիսին կլինի պայմանագրերի ճակատագիրը կամ երկու երկրներին կհաջողվի՞ կատարելագործել համագործակցությունը ռազմական բնագավառում, շրջանցելով ռուսական գործոնը։ Ինչպես հայտնի է, ղարաբաղյան հիմնահարցում, որ առանցքային նշանակություն ունի թուրք-ադրբեջանական հարաբերություններում, Անկարան իր դիրքերը զիջեց Մոսկվային։ Ավելին 1994 թ. մայիսի 12-ի հրադադարով Լեռնային Ղարաբաղում նախաձեռնությանը ամբողջությամբ տիրացավ Մոսկվան։ Շոշափելի արդյունքներ առ այսօր չեն արձանագրում Կասպից ծովի նավթային ծրագիրը Բաքու-Ջեյհան ուղիով իրագործելու Անկարայի ջանքերը։ Միանգամայն հավանական է, որ նա Մոսկվայի առջեւ նույնպես տեղի տա նավթային ծրագրի հարցում։ Այս պայմաններում թուրք-ադրբեջանական երկկողմ հարաբերությունների զարգացման կուրսը Անկարայի անդրկովկասյան քաղաքականության մեջ ինքնուրույն գերիշխող է դառնում «Ադրբեջանի իրավունքների միջազգային ասպարեզում պաշտպանելու» կուրսի նկատմամբ։ Նրա ողջ ուշադրությունը կենտրոնանում է Բաքվի հետ փոխհարաբերությունները տնտեսական, քաղաքական եւ ռազմական բնագավառներում համագործակցության վերածելու առաջադրանքի վրա, եւ Անկարան դրա կատարման նպատակով Ալիևի անձնական համակրանքը շահելու փորձեր է անում։

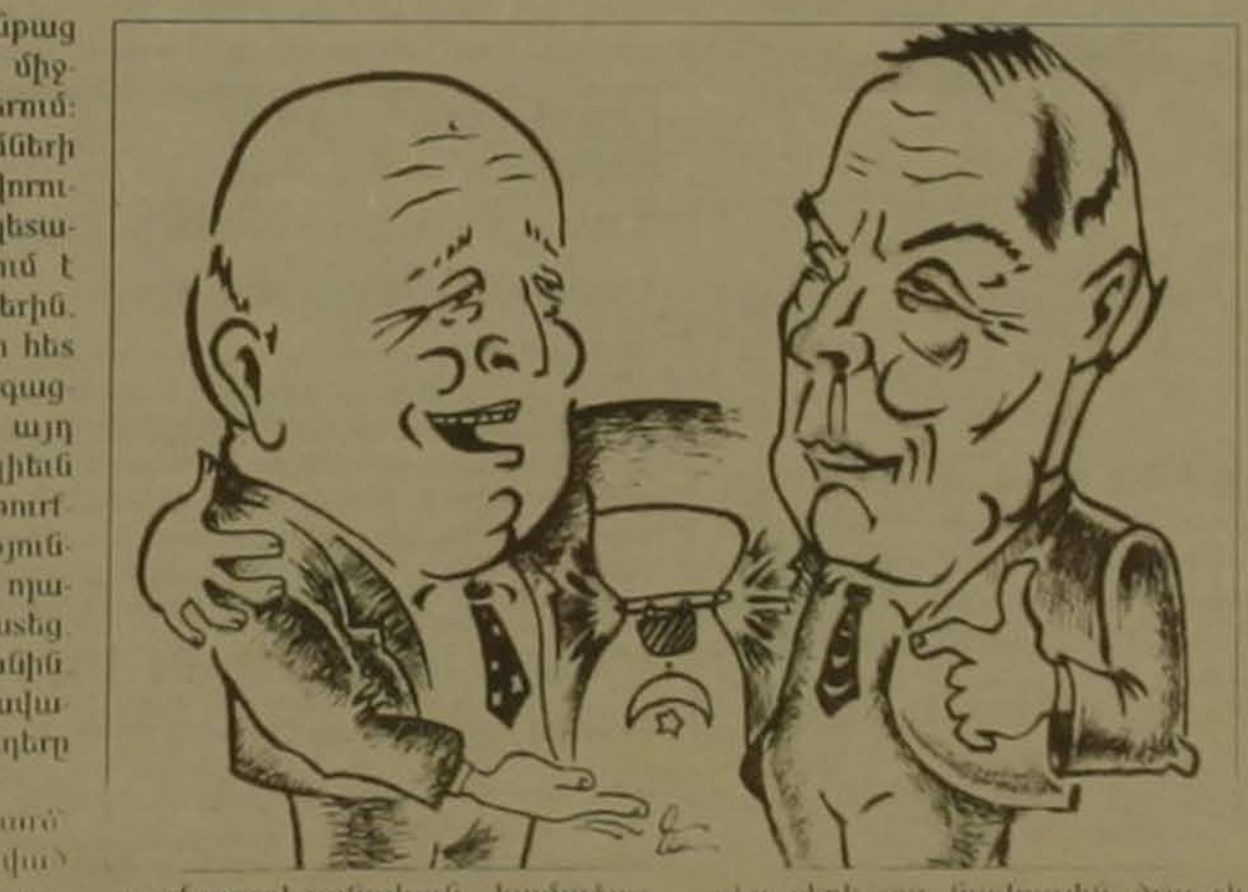

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՇՐՋԱՆ

ECO-ի հեռանկարները պայծառ չեն

Ապրիլի 29-ին Թեհրանում աշխատանքը սկսեց Տնտեսական համագործակցության կազմակերպության ECO-ի անդամ երկրների արտգործնախարարների 7-րդ նիստը, որը նվիրված էր կազմակերպության զարգացման եւ ներքին խնդիրներին։ Իրանի նախագահ Ալի Աքբար Ռաֆսանջանին այս առնչությամբ անդրադառնալով ECO-ի գործունեությանը, ընդհանուր առմամբ այն գնահատեց անբավարար եւ ոչ արդյունավետ։ Գնահատական, որը միանգամայն համապատասխանում է իրականությանը։

ECO-ն ընդգրկելով ավելի քան 340 մլն բնակչությամբ 7 մլն 956 հազար 832 քառ. կմ տարածք, առեւտրատնտեսական հզոր ներուժով շրջանային տնտեսական համագործակցության միություն է։ Սակայն առկա քաղաքական եւ տնտեսական արգելակող մի շարք հանգամանքների պատճառով, եթե չասենք, որ ECO-ն դոփում է տեղում, ապա անժխտելի է նաեւ այն փաստը, որ ձեռքբերումները նշանակալից չեն։

ECO-ն կազմակերպվել է 1984 թ. հիմնադիր երեք երկրների՝ Իրանի, Թուրքիայի եւ Պակիստանի կողմից, որոնք դեռեւս 1964 թ. ստեղծել էին RCD (շրջանային բարեկարգման համագործակցություն) կազմակերպությունը։ Սակայն RCD-ն իր գոյության ավելի քան 20 տարիների ընթացքում շոշափելի որեւէ արդյունք չարձանագրեց։ RCD-ի անհաջողության գլխավոր պատճառներից մեկը, որը ինչ-որ չափով վերաբերվում է նաեւ ECO-ին, Թուրքիայի՝ եվրոպային մերձենալու բուռն ձգտումն էր։ Հանգամանք, որ մշտապես Անկարային խանգարել է լուրջ մոտեցում ցուցաբերելու ասիական գործընկերների նկատմամբ։ 60-ական թթ. ի վեր Թուրքիան ողջ ջանքերը կենտրոնացրել է եվրոպայի ընկերակցության, իսկ այնուհետեւ, Եվրամիության անդամակցելու գործին։ Ի վերջո, 1995 թ. աշնանը Անկարայի երազանքի իրականացման ուղղությամբ կատարվեց առաջին քայլը՝ Թուրքիան դարձավ Եվրամիության մաքսային միասնության անդամ, ինչը բավականին հուսադրող է։

1992 թ. ընթացքում ECO-ի կազմը համալրվեց հետեւյալ երկրներով՝ Թուրքմենստան, Տաջիկստան, Ղրղզստան, Ուզբեկստան, Ղազախստան, Աֆղանստան եւ Ադրբեջան։ Քայլ, որը երբեմն գնահատվում է որպես ոչ իրատեսական եւ շտապողականության հետեւանք։ Այս առնչությամբ նշենք նաեւ, որ որոշ մասնագետների կարծիքով ECO-ի գործունեությունը առավել արդյունավետ կլինի միայն այն դեպքում, երբ ECO-ի տարածքում գտնվող Հայաստանն ու Վրաստանը դրան կանդամակցեն։ Ավելին, փորձագետների մի այլ խումբ Վրաստանի եւ Հայաստանի անդամակցությունը ECO-ին անհրաժեշտություն համարելով, դեմ է արտահայտվում Թուրքիայի անդամակցությանը, հաշվի առնելով Թուրքիայի եվրոպական կողմնորոշումը։ Սակայն ECO-ն որոշ անդամ երկրների ըմբռնմամբ, այդ թվում Պակիստանի եւ Թուրքիայի, նպատակադրված է զուտ իսլամական կազմակերպություն լինելուն, հաշվի չառնելով այն պարզ ճշմարտությունը, որ տնտեսական դաշինքները սովորաբար ստեղծվում են տնտեսական ընդհանուր շահերի հիման վրա եւ ոչ թե կրոնական ընդհանրությունների։ Դրա լավագույն ապացույցը ASEN-ի (Հարավարեւելյան Ասիայի ազգերի միության) գոյությունն ու զարգացումն է, քանի որ կրոնը ինքնին չի կարող հարթել տնտեսական համագործակցության, ինտեգրացիայի ճանապարհը, եթե չկան խանգարիչ այլ հանգամանքներ։ Տնտեսական համագործակցության ասպարեզում կրոնի ոչ էական դերի վկայությունն է ECO-ի ակնհայտ անհաջողությունը, որտեղ կրոնից զատ առկա են նաեւ մշակութային զգալի ընդհանրություններ, հետեւաբար ECO-ի առաջընթացն արգելակող հիմնական գործոնները պետք է փնտրել անդամ երկրների քաղաքական եւ տնտեսական տարակերպության եւ շրջանում տիրող իրավիճակում։ Պատմական փորձը ապացուցել է, որ տնտեսական զարգացման եւ հզորացման գլխավոր գրավականներից են տվյալ շրջանում կամ մեկ երկրի շրջանում կայունության ու խաղաղության ապահովումը։ Մինչդեռ ECO-ի տարածքում առկա են բազմաթիվ եւ տարաբնույթ վիճահարույց հարցեր, տարաձայնություններ եւ հակամարտություններ, որոնցից յուրաքանչյուրն առանձին վերցրած կարող է խափանել անդամ երկրների համագործակցությունը, ECO-ի որպես հզոր տնտեսական դաշինքի կայացումը։ Օրինակ, աֆղանական հարցը, որ ոչ միայն այդ երկրի տնտեսության քայքայման պատճառ է դարձել, այլեւ դրա լուծման ուղիների վերաբերյալ ECO-ի անդամ որոշ երկրների միջեւ առաջացրել են շատ լուրջ տարաձայնություններ։ Եթե Պակիստանն այսօր արդեն բացահայտորեն ջանքեր է գործադրում, որպեսզի միջազգային հանրությունը «Թալիբանի» շարժումը ճանաչի որպես Աֆղանստանի օրինական իշխանություն, ապա Իրանը առ այսօր այդ երկրի օրինական իշխանություն է համարում պաշտոնական նախագահ Բուրհանեդին Ռաբանիի կառավարությունը։ Եվ հենց վերջինիս ներկայացուցիչն էլ հրավիրված էր ECO-ի արտգործնախարարների 7-րդ նիստին, որի հետ առանձին հանդիպում ունեցավ Իրանի արտգործնախարարը։ ECO-ի առաջընթացին լուրջ խոչընդոտ կարող են դառնալ նաեւ Կասպից ծովի կարգավիճակի վերաբերյալ տարաձայնությունները, Կենտրոնական Ասիայի երկրներում Իրանի, Թուրքիայի, ինչպես նաեւ Պակիստանի միջեւ ռազմավարական բնույթի մրցակցությունը, եւ, ի վերջո, ECO-ի անդամ երկրների էականորեն տարբերվող ռազմավարությունը։ Օրինակ, Ուզբեկստանը նպատակամղված է արեւմտյան եւ, մասնավորապես, շահական Իրանի օրինակով ԱՄՆ-ի կողմնորոշման երկիր դառնալ։ Այս համատեքստում պետք է բացատրել, որ Վաշինգտոնի կողմից Իրանի նկատմամբ տնտեսական սահմանափակումների վերաբերյալ դ'Ամատոյի օրենքի հաստատումը ողջունեցին լոկ Թել Ավիվը եւ ECO-ի անդամ Տաշքենդը։ Ավելին, 1996 թ. նոյեմբերի 27-ին, երբ ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեան վավերացրեց մի բանաձեւ, որով ԱՄՆ-ից պահանջվում էր Իրանի, Լիբիայի եւ Կուբայի նկատմամբ կիրառված տնտեսական միակողմանի էմբարգոն վերացնել, դրան դեմ էին քվեարկել չորս պետությունների ներկայացուցիչներ՝ ԱՄՆ, Իսրայել, Միկրոնեզիա եւ Ուզբեկստան։

Ուստի կարելի է ենթադրել, որ ներկա դրությամբ շատ քիչ է հավանական, որ ECO-ն կդառնա տնտեսական այնպիսի խոշոր կազմակերպություն, որի հետ հաշվի կնստի միջազգային հասարակայնությունը։ Այլ կերպ ասած, եթե չասենք, որ դա անհավանական է այսօրվա վիճակով, ապա այդ նպատակին հասնելու համար ECO-ն պետք է անցնի դժվարությամբ լի երկար ճանապարհ։

Ի հաստատումն նշվածի՝ ավելացնենք նաեւ, որ բացառությամբ Իրանի Իսլամական Հանրապետության, ECO-ի մնացած գրեթե բոլոր անդամ երկրները, այսպես թե այնպես, կրում են արտաքին ուժերի ազդեցությունը։ Ուստի չեն կարող անկախ արտաքին քաղաքականություն վարել եւ ի նպաստ ECO-ի զարգացման որեւէ լուրջ քայլի դիմել, եթե դա ձեռնտու չէ այդ ուժերին։ Ինչը, բերեւս, բացատրելի է շրջանում եւ դրանից դուրս գտնվող ուժերի մրցակցությամբ։

Եվ, ի վերջո, տնտեսական դաշինքներում սովորաբար գլխավոր դեր ստանձնելուն ձգտում են մեկ կամ երկու երկիր, սակայն ECO-ի դեպքում այս երեւույթը եւս բացակայում է, ինչը մեծավ մասամբ կարելի է կազմակերպության անդամ երկրների միջեւ գաղափարական ոլորտում առկա տարաձայնությունների հետեւանք համարել։ Հաշվի առնելով, որ Իրանը ECO-ի գլխավոր ուժերից մեկը լինելով՝ նաեւ դրա կայացման ամենաակտիվ ու շահագրգիռ անդամն է, թվում է, որ եթե ECO-ն զարգանալու հնարավորություն ստանա, ապա պետք է ամրապնդվի այդ երկրի առաջնորդությունը, սակայն Թեհրանի առաջնորդությունը հազիվ թե ընդունելի լինի անդամ երկրներից շատերի համար։ Շարունակաբար կարելի է ենթադրել, որ ECO-ի զարգացման հեռանկարները լավատես լինելու առիթներ չեն տալիս։

ԷՄՄԱ ԲԵԳԻՆՅԱՆ,
«Ազգի» քաղաքական մեկնաբան

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Հելմուտ Քոլը եւ երգիծանկարիչը

Գերմանացի մյուս բոլոր քաղաքագետների նման կանցլեր Հելմուտ Քոլն էլ գիտի, որ ինքը նախընտրելի խաղընկերն է իր երկրի երգիծաբանների համար եւ հանդուրժում է նրանց չար կատակները։ Սակայն վերջերս «Փենթհաուս» էրոտիկ ամսագրի գերմանական տարբերակում լույս տեսավ նրա տիկնոջ՝ Հաննելորե Քոլի գրեթե ամբողջովին մերկ մեկէջանոց երգիծանկարը, եւ կանցլեր Քոլը որոշեց այդ մեկը կուլ չտալ։ Կանցլերի խոսնակը անցյալ շաբաթ հաստատեց, որ տեր եւ տիկին Քոլերը քաղաքացիական դատ են բացել ամսագրի դեմ՝ «անձնական իրավունքների» ոտնահարման եւ «վարկաբեկման փորձի» համար։ Նրանք այժմ պահանջում են 58 հազար դոլար վնասի հատուցում։ «Փենթհաուս»-ի խմբագրությունը պնդում է, որ իրենք նպատակ չեն ունեցել վիրավորանք հասցնելու երկրի առաջին մարդուն ու նրա տիկնոջը։ Սակայն բավական տարբեր կարծիքի է երգիծանկարի հեղինակը՝ Ռուդի Հուրսլմեյերը։ «Իմ երգիծանկարում տիկին Քոլը հրաշալի է դուրս եկել։ Նա ավելի գեղեցիկ է այնտեղ, քան իրականում»։

Չինաստանը ամրապնդում է հարաբերություններն Իրանի հետ

5 ՄԱՅԻՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Թեհրանի ռադիոն այսօր հաղորդեց, որ Իրանն ու Չինաստանն ավելի քան 60 փաստաթուղթ են ստորագրել Չինաստանի փոխվարչապետ Լի Լանցի՝ Իրան կատարած այցի ընթացքում։ Համաձայնագրերը, որ ստորագրել են Լի Լանցը եւ Իրանի փոխնախագահը, առնչվում են տրանսպորտի, նավթի, էներգետիկայի, ցեմենտի գործարանի կառուցման, արքանյակային կապի եւ ապակու արտադրության տեխնոլոգիաների բնագավառներին։ Իրանի պաշտոնական ԻՌՆԱ լրատվական գործակալությունը հաղորդեց, որ Չինաստանը համաձայնել է ներդրումներ կատարել Իրանում, իսկ Իրանը նավթ է արտահանելու Չինաստան։

Ուկրաինան ստորագրեց մահապատիժը վերացնելու արձանագրությունը

5 ՄԱՅԻՍ, VOA, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»։ Վիետնամի Ազգային ժողովը քվեարկեց 4300 դոլարից ավելի կաշառք վերցնելու համար մահապատիժ սահմանելու օգտին։ Իսկ Ուկրաինան այսօր Ստրասբուրգում ստորագրեց մահապատիժը վերացնելու Եվրամիության արձանագրությունը։ Ուկրաինան ստորագրեց նաեւ կտտանքները եւ անմարդկային վերաբերմունքը բացառելու մասին կոնվենցիան։ Այս 2 փաստաթղթերը ապրիլ ամսին ստորագրել է նաեւ Ռուսաստանը։

Կիեւում սպանվել են Վրաստանի երկու քաղաքացիներ

ԿԻԵՎ, 6 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Վրաստանի երկու քաղաքացի է գնդակահարվել Ուկրաինայի մայրաքաղաքում։ Անհայտ մարդասպանները օտարերկրյա արտադրության ինքնաձիգ զենքով սպանել են մարդաշատ ինքնաշարժի մեջ գտնվող վարորդին եւ ուղեւորին։ Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի՝ մայրաքաղաքի միլիցիայի բաժանմունքում հաղորդել են, որ տեղեկություն կա հեռավոր մայրաքաղաքին զոհվածների առնչության մասին։

ԱԶԳ

Մշակույթ

Նոր մոտեցում հին երկրում

Արամ Ղարաբեկյանի առաջին մամուլի ասուլիսը

Արամ Ղարաբեկյանը համակրելի մի անձնավորություն, դարկես մարդու տպավորություն է թողնում: Ծնունդով Թեհրանից եւ արդյա ուսանած Բոստոնում եւ Նյու Յորքում, ավարտելով Նյու Ինգլենդի կոնսերվատորիայի կոմպոզիցիայի բաժինը, նա ստեղծել եւ ութ տարի շարունակ ղեկավարել է «Սիմֆոնիկա» նվագախումբը՝ ներկայացնելով արեւմտյան գեղագետին նաեւ հայ երաժշտու-թյունը: Այնուհետեւ մոտավորապես 1994-ին, նա տեղափոխվել է Գերմանիա մոտիկից ծանոթանալով Մյունխենի սիմֆոնիկ նվագախմբի յուրահատուկ դպրոցին: Երաժշտական գործունեության ընթացքում Արամ Ղարաբեկյանը 5 կամ 6 անգամ այցելել է Հայաստան, որպես խմբավար եւ երաժիշտ: Մեկ ամիս է նա բնակվում Հայաստանում եւ թեեւ մնում է որպես ԱՄՆ քաղաքացի, սակայն իր կենսագործունեությունը եւ ծրագրերը մտադիր է շարունակել Երեւանում: Ապրիլի 4-ից դրա Ղարաբեկյանը Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավարն է եւ գլխավոր խմբավարը:

Նա համոզված է, որ ճիշտ եւ խելացի գործունեության առջեւ բաց են բոլոր դռները, եւ հաստատացույց դրա հիշատակում է իր ստեղծած նվագախմբի մեկնակետի եւ վերջնակետի միջեւ եղած եւ շուրջ 750 հազար դոլար գումարային արժեք կազմող սոսկ նյութական տարբերությունը: Սա ինչ վերաբերում է Արամ Ղարաբեկյանի վարչական ղեկավարման:

Այժմ ըստ էության: Ինչպես հայտնի է, ընդամենը մի քանի ամիս առաջ մեր հանրապետությունում գործում էր երկու կամերային նվագախումբ. Երեւանի (Էմին Խաչատրյանի ղեկավարությամբ) եւ Հայաստանի պետական, որի գեղարվեստական ղեկավարն էր Ռուբեն Ահարոնյանը: Քիչ թե շատ հայտնի են նվագախմբերում տիրող ներքին հակասությունները, պայմանավորված գլխավորապես ֆինանսական անապահով կացությամբ: Ավելին, ըստ վարկածներից մեկի, Ռուբեն Ահարոնյանը «թքել եւ տեղափոխվել է Մոսկվա հենց ստեղծված անհանդուրժելի պայմանների պատճառով»: Կա եւ մեկ ուրիշ աղբյուր, ըստ որի նա «ընդամենը հրավիրվել է Մոսկվա «Բորոդինի» համույթում առաջին ջութակ դառնալու երաշխիքով»: Ինչեւէ... 1997-ի ապրիլի 4-ին ՀՀ մշակույթի նախարար Արմեն Սմբատյանի նախաձեռնությամբ նախկինում գործող երկու նվագախմբերը միաձուլվում են ստեղծելով մեկ, Հայաստանի պետական կամերային նվագախումբ: Հենց այդ ժամանակ էլ նախարարը Մյունխենից հրավիրում է Արամ Ղարաբեկյանին նորաստեղծ կառույցը ղեկավարելու: Մաեստրո Ղարաբեկյանն այդ առթիվ հայտնում է իր համաձայնությունը եւ ապրիլի 8-ից անցնում «աշխույժ եւ դինամիկ» գործունեության: Ամենօրյա փորձեր, սոսկ կիրակնօրյա հանգիստ, ավանդականի համեմատությամբ քիչ անսովոր ժամանակացույց... Մեկնարկը ոչ այնքան բովանդակության, որքան ձեւի մեջ փոքր-ինչ անհերքելի էր... երկու տնօրեն, երկու ադմինիստրատոր, երկու հաշվապահ եւ նմանատիպ այլ վարչական բնույթներ: Բնականաբար արվեցին որոշ կադրային փոփոխություններ, որոնք իրոք ոչ մի կերպ չկոտրեցին բուն նվագախմբին: Երաժիշտներից եւ ոչ մեկը (ըստ Արամ Ղարաբեկյանի) չդարձավ գործազուրկ եւ այժմ նվագախումբը բաղկացած է 38 հոգուց: Երաժիշտների միջին աշխատավարձը կազմում է շուրջ 35 դոլար եւ դժվար է պատկերացնել թե ինչպես են նրանք գոյատեւելու նման պայմաններում: Խոսքը կայունության մասին է...

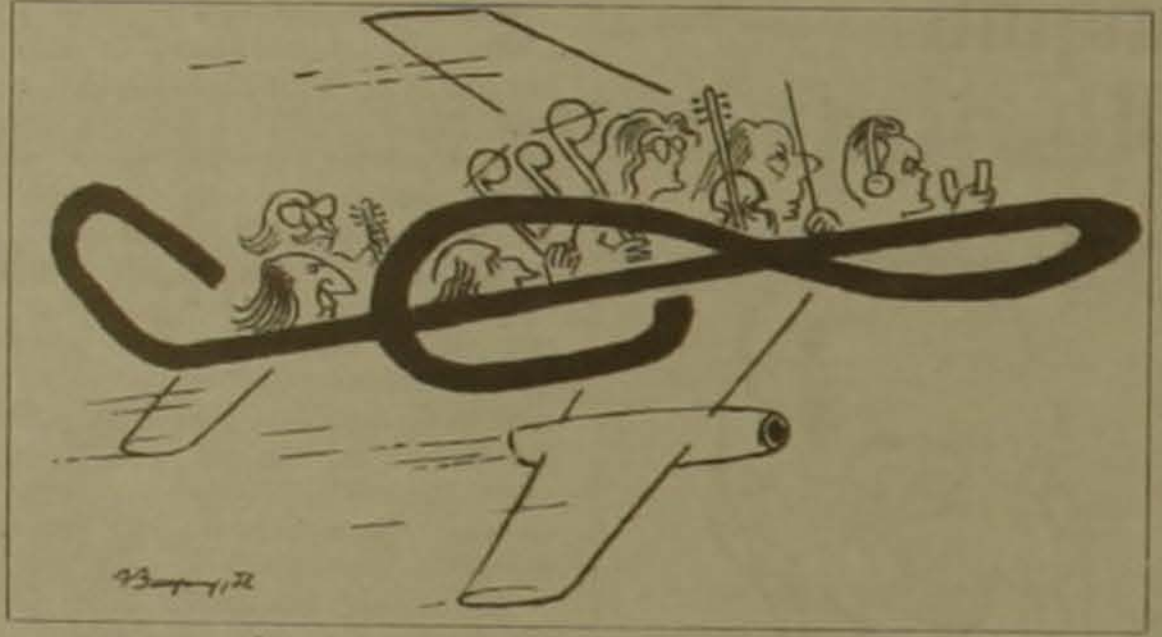

Այնուամենայնիվ, երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսի ընթացքում Արամ Ղարաբեկյանը գործի մարդու եւ խանդավառի համոզվածությամբ հայտարարեց Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի բացման համերգի օրը. այն նախատեսվում է մայիսի 10-ին, Հայֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճում: Ի դեպ, այսուհետեւ հենց Աբովյան 2-ն է Հայաստանի կամերայինի «տունը», եւ թվում է, որ ընդամենը 309 տեղանոց դահլիճը պետք է որ միշտ լեփ-լեցուն լինի: Բացման համերգին ծրագրված է 4 գործ (Մոցարտ, Ռոսինի, Ռեսպիգի եւ Բարթոկ, մեներգչուհի Արաքս Դավթյան), եւ «այս անգամ մուտքը լինելու է, ցավոք, միայն հրավիրատոմսերով»: Հետագայում արդեն նախատեսված են կանոնավոր համերգներ, ընդ որում, ոչ միայն Երեւանում: Մայիսի 17-ին եւ 18-ին Գյումրիում եւ Վանաձորում կարող են ունկնդրել նորաստեղծ նվագախմբին, իսկ հետո նաեւ Ղարաբաղում:

Նախատեսվում են փորձեր ոչ միայն Հայֆիլհարմոնիկ փոքր դահլիճում, այլ նաեւ «Էներգակիր Գառնիում կամ Գեղարդում»: Ամռան ամիսներին նվագախումբը հավանաբար համերգներ կունենա նաեւ Հայաստանում, Կիպրոսում եւ Ֆրանսիայում, իսկ սեպտեմբերից նոր համերգաշրջան եւ նոր ծրագրեր:

Այնուամենայնիվ, խոսելով այս ծրագրերի մասին եւ անկեղծ հաջողություններ մաղթելով նորաստեղծ նվագախմբին, ցանկանալով նրան նյութական եւ հոգեւորի ներդաշնակություն, չենք կարող մի փոքր կանգ չառնել մտատանջ մի հարցի վրա: Մեզանում կարծես ձեւավորվում է մի նոր ավանդույթ տարբեր պաշտոնների արտասահմանյան մասնագետներին հրավիրելու կամ նշանակելու:

[illegible] խորհրդային երկրի առաջին տարիներին մասնավորապես Ն.Է.Պ.-ի ժամանակահատվածում գործում էր օտարերկրյա (հաճախ արտազաղթած) մասնագետների հետկանչման ծրագիր: Նրանք սովորաբար աշխատում էին մեկ-երկու ամիս եւ չհամակերպվելով իրականության հետ, վերադառնում էին արեւմուտք: Սամվել Սեւադայի եւ Արթուր Մեսչյանի պարագաները, ըստ էության, նույն շղթայի արդի օղակներն են: Հիշում եմ, երբ դեռեւս 1995-ին որոշ հարցերի շուրջ անհամաձայնության գալով Արթուր Մեսչյանի հետ «ստիպողաբար» լսում էի ականջներս նրա «խրատները» մարսելու համար... «Միայն թողնում եք... գնացեք եւ աշխատեք: Ամերիկայում օրը սկսվում է ժամը 6.00-ից, իսկ դուք 12-ին նոր միայն արթնանում եք: Էլ ինչո՞ւ եք թողնում: Այ, եթե հնարավորություն լիներ այստեղ աշխատելու...»: Եղավ հնարավորություն, աշխատեց չդիմացավ:

Ինչեւէ... Մենք ողջունում ենք Արամ Ղարաբեկյանի Երեւան գալը, ցանկանալով նրան ընտելացման խաղաղ ընթացք:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

«Ամենաթանկ կոշկակարը»՝ Ստեֆան Քելյանը Մոսկվայում

Մոսկվա է ժամանել աշխարհի, թերեւս, ամենաթանկ կոշկակարը՝ եթե, անշուշտ, կարելի է այդպես անվանել դիզայներ եւ կոշիկի շքեղ գործարանի սեփականատեր Ստեֆան Քելյանին: Այս մայրն Ֆրանսիայից է, իսկ նրա հայրը համարյա «մեր» մարդն է. հայաստանցի կաշեգործ է: Այժմ դիզայներն ապրում է այն ֆաբրիկայի տիրոջ տանը, որի ժամանակին աշխատել էր նրա հայրը: Նա կոշիկով ապահովում է եվրոպական երկրների ընտրախավի ներկայացուցիչներին: Եվ ահա նա եկել է Մոսկվա [illegible] իր «բուտիկի» բացման առթիվ: Քելյանը [illegible]

չէ կոշիկով ապահովել ամբողջ երկիրը. մի զույգ կոշիկն արժե մոտ երեք հարյուր դոլար... Սակայն այդպիսի կոշկեղենի «քամաշ անելն» էլ արդեն հետաքրքիր է: Ասենք ուսումնասիրել նորաձեւությունների միտումները: Առաջինը մոռանանք ամառը սեւ «լոդոչկաների» մասին: Չէ՞ որ աշխարհում անհամար գույներ կան. սարե, մարջանե, փիրուզե... Բարձրոտ կրունկով «սանդալ» հյուսկեն վերնամասով, բազում գոտիկներ. «Սարո» կոշիկներ: Կանայք, արդյոք այս ամենը ձեզ ոչինչ չի՞ հիշեցնում: Իրոք նման չէ՞ 70-ականներին:

«ԱՐԳՈՒՄԵՆՏԻ Ի ՖԱԿՏԻ»

ԾՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍՆԵՐ

Անիին կերպարվեստի հայ վարպետների ստեղծագործություններում

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի Ազգային պատկերասրահը պատմական Հայաստանի մայրաքաղաք Անիի 1000-ամյակը նշելու է կերպարվեստի հայ վարպետների ստեղծագործությունների ցուցահանդեսով: Ներկայացվելու են Գեւորգ Բաշինջաղյանի, Մարտիրոս Սարյանի, Արշակ Ֆեթվաճյանի, վրձնի մեծանուն այլ վարպետների ստեղծագործություններ, որոնք եղել են Անիում եւ իրենց գործերում պատկերել այն:

Էջմիածնում նշվեց Գառզուի հոբելյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Էջմիածնում հանդիսավորապես նշվեց ֆրանսահայ մեծանուն նկարիչ, Ֆրանսիայի Արվեստից ակադեմիայի անդամ Գառզուի (Գառնիկ Զուլումյան) ծննդյան 90-ամյակը, որը լրանում է այս տարի:

Այդ կապակցությամբ Մհեր Աբեղյանի անվան պատկերասրահում բացվեց նրա ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը, որտեղ ներկայացված են հեղինակի գեղանկարչական հինգ, ջրանկար մի քանի եւ վիմագրական մի քանի տասնյակ աշխատանքներ: Այդ գործերը, որոնք այստեղ են բերվել Հայաստանի Ազգային պատկերասրահի հավաքածուից, տարբեր տարիների մայր հայրենիքին է նվիրել հեղինակը, որն իր բազում պարգեւների հետ հպարտությամբ է կրում Հայաստանի նկարիչների միության Մարտիրոս Սարյանի անվան մրցանակը:

Անվանի արվեստագետի կյանքի եւ գործի մասին խոսք ասացին Հայաստանի Ազգային պատկերասրահի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանը, որի ջանքերով է կազմակերպվել ներկա ցուցադրությունը, գեղանկարիչ Հակոբ Հակոբյանը, էջմիածնի քաղաքապետ Երվանդ Աղվանյանը:

ՎԱՆԱՁՈՐ

Լույս տեսավ «ԱրՓԻ» քաղաքական թերթի անդրանիկ համարը

Վանաձորյան մամուլը հարստացավ եւս մեկ թերթով. լույս տեսավ «ԱրՓԻ» (Արդյունք, Փաստ, Իրադարձություն) քաղաքական թերթի առաջին համարը: Ինչպես նշվում է խմբագրականում, թերթը սկզբնական շրջանում լույս կտեսնի շաբաթը մեկ անգամ, այնուհետեւ նախատեսվում է մեծացնել եւ ծավալը, եւ հաճախականությունը: Թերթի անդրանիկ համարը հարուստ է տեղական եւ ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող նյութերով: «ԱրՓԻ»-ն հիմնադրել է «ՍԻՄ» (Սիմար) ՍՊԸ-ն, հիմնադիր խմբագիր, լրագրող Սամվել Խալաթյանի հետ: Մնում է բարի երթ եւ բազմահազար ընթերցողներ մաղթել նոր թերթին:

«Ժորա Մակարյան՝ հայ պարը օտար բեմի վրա»

«Գրական վերնատուն» հրատարակչությունը լույս ընծայեց արձակագիր Սամվել Խալաթյանի «Ժորա Մակարյան՝ հայ պարը օտար բեմի վրա» վերնագրով նոր գիրքը: Այն վավերագրական ու հուզիչ պատում է հայաստանցի, Սպիտակի շրջանի Արեւաշող (Ջիգրաշեն) գյուղում ծնված, ճակատագրով ամերիկահայ դարձած պարարվեստի երախտավոր Ժորա Մակարյանի մասին: Նա կես դարից ավելի հայ պարը մասսայականացրել է Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Մ. Նահանգների հայկական գաղութներում, հանդիսանալով այդ երկրներում ժողովրդական պարի առաջին համույթների հիմնադիրը, արժանանալով մրցանակների ու պատվոգրերի: Ժ. Մակարյանի կյանքի եւ գործունեության նկարագեղ պատումը ընթերցվում է մեծ հետաքրքրությամբ: Մայիսի 18-ին Կալիֆոռնիայում մեծ շուքով նշվելու է հայ պարարվեստի երախտավորի 80-ամյա հոբելյանը: Հիշյալ գիրքը հրատարակվել է հենց այդ առիթով:

Մ. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Աբովյանի քաղաքապետարանը՝ դժգոհ եւ տարակուսած

Ապրիլի 16-ին «Ազգ» թերթում տպագրված «Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնի «Աբովյանի վեց գրադարաններից կմնա մեկը» «հոդվածը առաջացրել է Աբովյանի քաղաքապետարանի խոր դժգոհությունը եւ տարակուսանքը, քանի որ նրանում բերված «լրատվությունը» չի համապատասխանում իրականությանը», գրում է Աբովյանի քաղաքապետ Գ. Ոսկերչյանը խմբագրությանն ուղղված նամակում: «Աբովյանի քաղաքապետարանը քաղաքի գրադարանների լուծարման եւ մեկ գրադարան կազմավորելու վերաբերյալ որեւէ որոշում չի կայացրել: 1997 թ. հունվարին ունեցած պարտքերով եւ շենքային ծայրահեղ վատթար պայմաններով քաղաքապետարանին հանձնված գրադարանը բոլոր իմաստներով լուրջ փոփոխությունների եւ օգնության կարիք ունի, ինչը եւ մտադիր ենք իրականացնելու», ավելացնում է քաղաքապետը, նշելով, որ նմանօրինակ տեղեկատվությունը ստվեր է գցում «Ազգ»-ի հեղինակության վրա: Մեզ թվում է, որ հետագայում առիթ կունենանք անդրադառնալու:

United Nations Development Programme
Sustainable human development

Program Title: Integrated Support to Sustainable Human Development
Program No: ARM /97/ 001/A /01

The UNDP Integrated Support to Sustainable Human Development Program is seeking a highly qualified specialist in Agricultural Economics to feel the position of Productive Projects Coordinator.
The responsibilities of the Manager will include:
- Management and Supervision of the agricultural projects
- Evaluation of agricultural project proposals.

The Coordinator will be hired for one year period initially.

The candidates should have advanced University degree in Agriculture Economics and /or Agriculture Management. At least three years experience in the relevant field, work experience with international organizations is required.
Excellent knowledge of Armenian and English languages and computer literacy, excellent communication skills, teamwork approach, oral and written capabilities, creative approach in professional work, openness to new ideas and dialog.

The interested candidates should complete P11 form (available from guards at the UN building, 14 Karl Liebknekt St). The deadline for applications is 5:00 pm, May 15, 1997. Only selected candidates will be invited to an oral interview.

Մարզական

ՌՈՒՐԱԲՆԱ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Վաղեմի մրցակիցների նոր հանդիպումը

Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը պարտվեց 0-7 հաշվով

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Այսօր, Կիեւի հանրապետական մարզադաշտում Ուկրաինայի ազգային հավաքականը, որ եվրոպական 9-րդ խմբի առաջատարն է, կհյուրընկալի Հայաստանի ազգային թիմին: Ուկրաինացիների գլխավոր մարզիչ Յոժեֆ Սաբոն հավաքի է հրավիրել 23 ֆուտբոլիստների տեղական 5 ակումբներից եւ երկու «լեգեոներների»: Ինչպես միշտ, հավաքականի կորիզն են կազմում Կիեւի դինամոյականները: Հայ ֆուտբոլիստների հետ հանդիպմանը նախապատրաստվում են Վալերի Լոբանովսկու II սաներ: Հավաքականում ֆուտբոլիստներ են ներկայացված նաեւ Դոնեցկի «Շախտյորից», Օդեսայի «Չեռնոմորեցից» եւ Լվովի «Կարպատներից»: Թիմ են հրավիրվել նաեւ ավստրիական «Կազինոյի» դարպասապահ Օլեգ Սուսլովը եւ Բրեմենի «Վերդերի» պաշտպան Վիկտոր Սկրիպնիկը: Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականի հետ խաղի համեմատ Հայաստանի հավաքականի հայտագրված կազմը որոշակի փոփոխությունների է ներարկվել: Հերթական խաղին չի հրավիրվել մասնակցելու Արամայիս Եղիկողոսյանը («Չեռնոմորեց», Նովոռոսիյսկ): Երկու դեղին քարտերի պատճառով կիեւյան հանդիպումը բաց կթողնի Վարդան Խաչատրյանը: Վնասվածքների պատճառով Կիեւի խաղադաշտ չեն կարող դուրս գալ Տիգրան Գոնջյանը եւ Վարազդատ Ավետիսյանը:

Փոխարենը վնասվածքից հետո կրկին հավաքական է վերադարձել Արամայիս Տոնոյանը, հրավիրվել է նաեւ Նալչիկի «Սպարտակի» պաշտպան Ալբերտ Սարգսյանը:

Հայաստանի հավաքական

Դարպասապահներ
Ռոման Բերեզովսկի («Զենիթ»)
Արմեն Պետրոսյան («Սպահան»)

Պաշտպաններ
Երվանդ Սուքիասյան («Կավալլա»)
Միշել Տեր-Զաքարյան («Մոնպելիե»)
Հարություն Վարդանյան («Շիրակ»)
Ֆելիքս Խոջոյան («Շիրակ»)
Սարգիս Հովսեփյան («Փյունիկ»)
Արամայիս Տոնոյան («Փյունիկ»)
Ալբերտ Սարգսյան («Սպարտակ», Ն.)

Կիսապաշտպաններ
Արթուր Պետրոսյան («Շիրակ»)
Վարդան Մինասյան («Փյունիկ»)
Համլետ Մխիթարյան («Փյունիկ»)
Տիգրան Եսայան («Երեւան»)
Արսեն Ավետիսյան («Փյունիկ»)

Ավագ մարզիչ
Խորեն Հովհաննիսյան

Հարձակվողներ
Գառնիկ Ավալյան («Կռիլյա սովետով»)
Կարապետ Միքայելյան («Յունոնգ»)
Էրիկ Ասատուրյան («Գենգան»)

Ինչպես երեկ ուշ երեկոյան Կիեւից հայտնեց «Ազգի» համար հաղորդող Սուրեն Բաղդասարյանը, Ուկրաինա-Հայաստան խաղի երկրորդ կեսի [illegible] Երեւանի ժամանակով ժամը 21.00-ին: Բացի այդ ՀՀ երիտասարդական հավաքականը 0-7 խոշոր հաշվով պարտվեց Ուկրաինայի հավաքականին:

ՇԱԽՄԱՏ

Մեկնարկեց շախմատի Եվրոպայի առաջնությունը

Խորվաթիայի Պուլա քաղաքը առաջիկա տասնօրյակում կդառնա շախմատասերների ուշադրության կենտրոնում: Զագրեբից մոտ 300 կմ հեռավորության վրա, ծովափին ընկած այս գեղատեսիլ քաղաքում երեկ կայացավ Եվրոպայի շախմատի II-րդ թիմային առաջնության բացման հանդիսավոր արարողությունը: Մայրցամաքի չեմպիոնի կոչումը վիճարկում են տղամարդկանց 34 եւ կանանց 30 հավաքականներ: Փաստորեն, ԱՄՆ-ից եւ Չինաստանից բացի, աշխարհի բոլոր ուժեղագույն շախմատային երկրները ներկայացված են Եվրոպայում: Հայաստանի հավաքականը Եվրոպայի առաջնությանը մասնակցում է մեր երկրի բարձրագույն իշխանությունների աջակցությամբ, որի համար պետք է երախտագիտություն հայտնել: Մեր շախմատիստները Պուլա են ժամանել լավագույն ուժերով: Տղամարդկանց թիմում հանդես են գալիս խաղասեղանների հերթականությամբ՝ Վլադիմիր Հակոբյանը, Ռաֆայել Վահանյանը, Սմբատ Լպուտյանը, Արշակ Մինասյանը, Աշոտ Անաստասյանը: Թիմի մարզիչն է Արշակ Պետրոսյանը: Կանանց թիմում են Էլինա Դանիելյանը, Գոհար [illegible], Լիլիթ Մկրտչյանը: Նրանց մարզում է Էդուարդ Մնացականյանը:

Իհարկե, մեր հույսերը կապվում են տղամարդկանց թիմի հետ, որը կատաղի մրցակցության պայմաններում պետք է պայքարի աշխարհի առաջնության միակ ուղեգրի համար: Դա նշանակում է, անհրաժեշտ է դառնալ Եվրոպայի չեմպիոն, կամ վատագույն դեպքում գրավել երկրորդ տեղը՝ սակայն առաջ թողնելով միայն Ռուսաստանի թիմին, որը, որպես օլիմպիական չեմպիոն համաշխարհային առաջնության ուղեգիր արդեն ձեռք է բերել: Ի դեպ, ռուսաստանցիները խաղում են առանց Կասպարովի եւ Կարպովի, եւ իրենց փորձանքով (էլոյի գործակիցներ) մեկնարկից առաջ զբաղեցնում էին երկրորդ հորիզոնականը՝ առաջ թողնելով անգլիացիներին: Շատ պատվաբեր է, որ այդ ցուցակում 3-րդը Հայաստանն է, որն առաջ է անցել այնպիսի հզոր հավաքականներից, ինչպիսիք են Գերմանիան, Հոլանդիան, Իսրայելը, Բոսնիան, Հունգարիան, Վրաստանը:

Ռաֆայել Վահանյանը

Անշուշտ հաճելի է նաեւ, որ բացման արարողության ժամանակ երիտասարդ խորվաթուհիները, որոնք ներկայացնում էին մասնակից երկրներին, առաջինը դահլիճ բերեցին Հայաստանին նվիրված պաստառը (պաշտոնական այբուբենի տառերի հերթականությամբ): Բայց այս ամենը մրցապայքարի ընթացքում անցնում է երկրորդ պլան:

Առաջնությունն անցկացվում է շվեյցարական մրցակարգով: Յուրաքանչյուր մրցախաղում թիմը կներկայացնեն տղամարդկանցից չորս, կանանցից՝ երկու շախմատիստներ: Ընդ որում, որ տղամարդկանց եւ կանանց մրցաշարերը միմյանց հետ կապ չունեն, եւ հաշվարկը կատարվում է առանձին-առանձին:

Առաջին տուրում Հայաստանի բաժին է ընկել Շվեյցարիայի տղամարդկանց բավականին ուժեղ թիմը, գլխավորությամբ հռչակավոր Վիկտոր Կորչնոյի, որի հետ սեւերով խաղում է Հակոբյանը: Վահանյանը սպիտակներով կմրցի գրոսմայստեր Գալահերի հետ: Մեր թիմից հանգստանում է Լպուտյանը, կանանց թիմը հիմնական կազմով կմրցի Պորտուգալիայի շախմատիստուհիների հետ:

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ,
Ք. Պուլա (Խորվաթիա)

ՌՈՒՄԻՆԻԱ

Հայ մարզիկները բռնցքամարտի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում

Ռումինիայի Կոնստանցա քաղաք մեկնեցին Հայաստանի բռնցքամարտի հավաքականի 6 մարզիկներ, որոնք կմասնակցեն 1998 թ. Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարին 6 քաշային կարգերում (48 կգ, 54 կգ, 60 կգ, 67 կգ, 75 կգ, 91 կգ): Հայաստանի մարզական պատիվը կպաշտպանեն Գագիկ Մարտիրոսյանը (48 կգ, Վանաձոր), Լեւոն Ավետիսյանը (54 կգ, Երեւան), Մալո Սուքիասյանը (60 կգ, Վանաձոր), Սերգեյ Հակոբյանը (67 կգ, Երեւան), Մխիթար Վանեսյանը (75 կգ, Երեւան) եւ Մարատ Թովմասյանը (91 կգ, Երեւան): Առաջին երեք տեղերը գրաված բռնցքամարտիկները իրավունք կստանան մասնակցելու հին աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլին:

Մյուս քաշային կարգերում ընտրական մրցումները կկայանան մայիսի 21-25-ը, Աթենքում: Ավելացնենք, որ բաղձալի ուղեգրին չարժանացած մարզիկները ռինգում իրենց բախտը փորձելու նոր հնարավորություն կստանան հունիսի 22-29-ը, Լիվերպուլում եւ սեպտեմբերին Ֆինլանդիայում: Այս մասին տեղեկացանք սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից:

Փոքր ռակետի չին վարպետները կրկին անգերազանցելի են

Օլիմպիական չեմպիոն չինուհի Դեն Յա Պինը հաղթելով Մանչեսթերում անցկացվող սեղանի թենիսի աշխարհի առաջնության եզրափակիչում մեկ այլ չինուհու՝ Վան Նանին, ոսկե մեդալ նվաճեց: Տղամարդկանց եւ կանանց զուգախաղերում եւս հաղթեցին չին մարզիկները: Տղամարդկանց մենախաղերում չեմպիոն դարձավ շվեդ Յան-Ուվե Վալդները, որը պարտության մատնեց բելառուս Վլադիմիր Սամսոնովին:

Ռուս հոկեյիստների տպավորիչ հաղթանակը

Ֆինլանդիայում շարունակվում է տափօղակով հոկեյի աշխարհի առաջնությունը: Մայրաքաղաք Հելսինկիում Ռուսաստանի հավաքականը հանդիպեց Շվեդիայի ընտրանուն: 10-րդ րոպեին հավաքականի նորեկ 20-ամյա Ալեքսեյ Մորոզովը բացեց հաշիվը: Երկրորդ խաղափուլի վերջում խաղի արդյունքը կրկնապատկեց Ալեքսեյ Յաշինը: Երրորդ խաղափուլի առաջին րոպեին Ալեքսանդր Պրոկոպեւը խփեց երրորդ գոլը: Իսկ 6 րոպե անց սկանդինավցի պաշտպանները ուշադրությունից դուրս թողեցին Ալեքսանդր Բարկովին, որն էլ հաշիվը դարձրեց 4-0: Միայն եզրափակիչ ազդանշանից 1,5 րոպե առաջ Կարլսոնը կարողացավ «բրջել» հաշիվը: Ռուսները հաղթեցին 4-1 հաշվով եւ դարձան մրցաշարի առաջատար:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժին

Անգլերենի խորացված աննախադեպ դասընթաց

«Օսկար» մրցանակ շահած ֆիլմերի ցուցադրմամբ

Դասընթացը նախատեսված է անգլերենի միջին եւ բարձր մակարդակ ունեցողների համար:
Ուսուցումը կուղեկցվի վերջին տարիների «Օսկար» մրցանակ շահած
«Պարեր գայլերի հետ» (1990 թ.),
«Գառնուկների լռությունը» (1991 թ.),
«Աններելին» (1992 թ.),
«Շինդլերի ցուցակը» (1993 թ.),
«Ֆոռեստ Գամփ» (1994 թ.) եւ
«Քաջասիրտը» (1995 թ.) ֆիլմերի ցուցադրմամբ, դրանց մասին հոդվածների ընթերցմամբ եւ քննարկմամբ: Կուսուցանվեն գրելու, կարդալու, խոսելու եւ լսելու հմտությունները: Կտրվեն նաեւ տնային աշխատանքներ, որոնց հիման վրա ուսանողները կգնահատվեն:

- Դասերը կվարի Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ)-ի դասախոս Աթգեն Արմենյանը
- Դասընթացը կտեւի մայիսի 26-ից մինչեւ հուլիսի 18-ը (8 շաբաթ, շաբաթական 9 ժամ)
- Օրերը՝ երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժամը՝ 17:00-ից մինչեւ 20:15
- Ուսման վարձը՝ 95 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ
- Գրանցման եւ վճարման ժամկետը՝ մինչեւ մայիսի 23-ը, ՀԱՀ-ի 19 ա սենյակում
- Դասընթացին կընդգրկվեն առաջին 15 գրանցվածները

Ծանոթություն. մայիսի 19-ին, ժամը 13:00-ին, ՀԱՀ-ում կանցկացվի անգլերենի ստուգում, որը դիմորդներին կօգնի ճիշտ կողմնորոշվել դասընթացի ընտրության ժամանակ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27 16 58

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի
հատուկ դասընթացների բաժին

ՀՀ էկոնոմիկայի նախարար

Վահրամ Ավանեսյանը

ներկայացնում է

«Բարեփոխումները Հայաստանի տնտեսությունում»

Մայիսի 9-ին

ժամը 18:00

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

Փոխր դահլիճ, 5-րդ հարկ

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27-16-58

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

երկհարկանի սեփական տուն Մունդուկյան փողոցում մետրոյի Բարեկամություն կայարանի մոտ: Առանձնատունն ունի ոչ ւլտղատու ծառերով 600 քմ հողամաս:
Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 26-06-14 կամ 27-44-06 հեռախոսահամարներով:

Օրը՝ մեկնել Մոսկվայում՝

«Հայկական ավիաուղիների» 910 չվերթ

Երեւան - Մոսկվա - Երեւան

Թռիչքը՝ առավոտյան 8.40

Հարմար ժամանակ
Առաջնակարգ սպասարկում
Բիզնես - կարգ

Երեւան, Մոսկովյան 18
Հեռ. 58-39-69

Windsor stock Trading Co LTD (Կիպրոս) եւ AMT Futures LTD (Լոնդոն) ֆիրմաները կմասնակցեն Կիպրոս Էքսպո-Հայաստան 97 ցուցահանդեսին, որը տեղի կունենա 1997 թ.-ի 4-7 մայիսի «Արմենիա 2» հյուրանոցի բիզնես սրահում:

- Ձեզ հնարավորություն կընձեռվի քննարկել մեր խորհրդատուների հետ միջազգային ֆինանսական համակարգերում ներդրումներ կատարելու, ինչպես նաեւ արտարժույթային գործարքների, բորսայական ապրանքների եւ ինդեքսների հետ կապված հարցեր:
- Ուրախ կլինենք նաեւ համագործակցության եզրեր գտնել հայկական ձեռնարկությունների հետ տեղական շուկա մուտք գործելու համար:
- Այցելեք եւ ծանոթացեք մեզ հետ:

Windzor Stock Trading Co. LTD
P.O. Box 6526, Limassol Cyprus
Tel.: +375-5-376258
Fax: +375-5-350227
E-mail: winbro@zenon.logos.cv.net
Internet page: www.logimetrics.com/windzor
Ռուսախոս պարոն ԻՎԱՆ ԺԻՎԿՈՎԻՉ

AMT FUTVIZEZ LIMITED
55 Bishopsgate, London EC2N 3AH
Tel.: (44)-171-283.8352
Fax: (44)-171-2832441
Անգլախոս պարոն ՋՈՆ ԱԲՈՒԻՏԱԻ

ԱՄՆ դոլարի հարաբերությունը շվեյցարական ֆրանկին

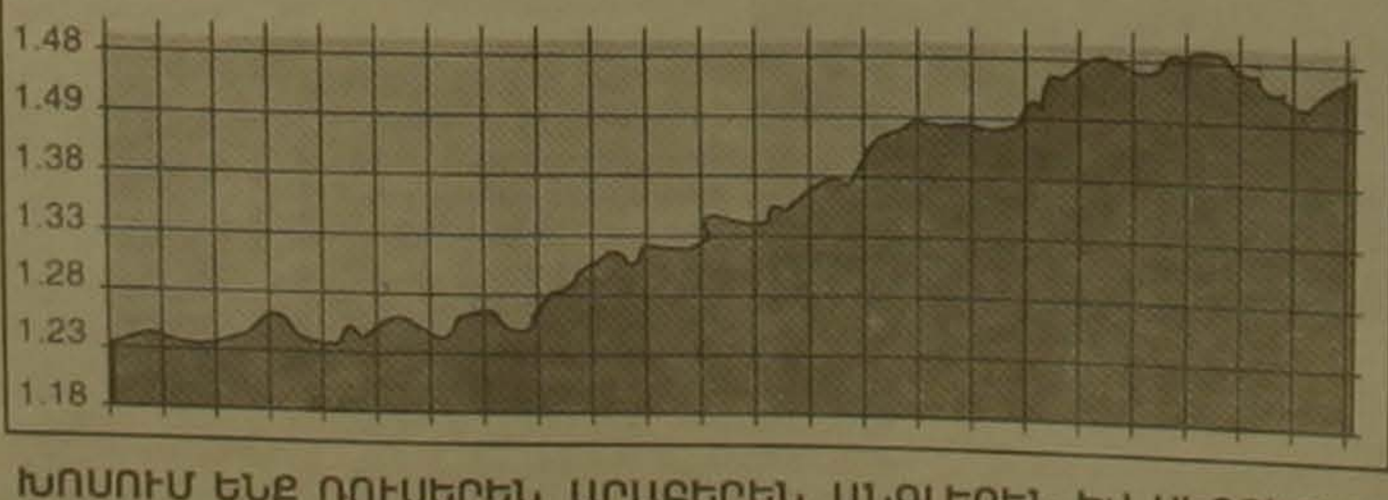

ԽՈՍՈՒՄ ԵՆՔ ՌՈՒՍԵՐԵՆ, ԱՐԱԲԵՐԵՆ, ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԵՎ ՍԵՐԲԵՐԵՆ

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք:
Հեռ.՝ 581841, 523056

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 5-րդ հարկում, 70/50 քմ, ավտոտնակով: Հրաչյա Քոչար 23 (նախկին Չեխի խանութի մոտ):
Հեռախոս՝ 22-42-68

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

երկհարկանի տուն առանց ներքին հարդարանքի Նոր Արեշ 31 փողոցում:
Հեռ. 45-59-99, 58-18-41

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչութեան տպարան. Երեւան-23, Արշակունեաց 2. Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69149. Պատուէր 573. Տպաքանակը 3000. Ստորագրուած է տպագրութեան 6. 05. 1997. Գինը՝ 100 դրամ